ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο πενταμελές τμήμα)
της 15ης Μαρτίου 2005 *

Στην υπόθεση Τ-29/02,

Global Electronic Finance Management (GEF) SA, με έδρα τις Βρυξέλλες (Βέλγιο), εκπροσωπούμενη από τους E. Storme και A. Gobien, δικηγόρους,

ενάγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους R. Lyal και C. Giolito, επικουρούμενους από τον J. Stuyck, δικηγόρο, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

με αντικείμενο, αφενός, αίτημα, δυνάμει ρήτρας διαιτησίας κατά την έννοια του άρθρου 238 ΕΚ, να υποχρεωθεί η Επιτροπή στην καταβολή 40693 ευρώ και στην έκδοση πιστωτικού εγγράφου για 273516 ευρώ και, αφετέρου, ανταγωγή της

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Επιτροπής, με αίτημα να υποχρεωθεί η ενάγουσα να της επιστρέψει 273516 ευρώ, προσαυξημένο κατά τους τόκους υπερημερίας με ετήσιο επιτόκιο 7 %, υπολογιζομένων από την 1η Σεπτεμβρίου 2001,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πρώτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τον B. Vesterdorf, Πρόεδρο, και τους Jaeger, P. Mengozzi, M. E. Martins Ribeiro και F. Dehousse, δικαστές,

γραμματέας: J. Plingers, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 30ής Μαρτίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Η επίδικη σύμβαση

1 Την 21η Αυγούστου 1997, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, υπέγραψε με την ενάγουσα εταιρία Global Electronic Finance Management SA (στο εξής: GEF), εκπροσωπούμενη από τον C. Goldfinger, γενικό

διευθυντή και διευθύνοντα σύμβουλο, σύμβαση με τον τίτλο «Esprit Network of Excellence Working Group — 26069 — Financial Issues Working Group Support (FIWG)» (στο εξής: σύμβαση).

2 Η σύμβαση εντάσσεται στο πλαίσιο της αποφάσεως 94/802/ΕΚ του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1994, για τη θέσπιση ειδικού προγράμματος έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της επίδειξης, στον τομέα των τεχνολογιών των πληροφοριών (1994-1998) (ΕΕ L 334, σ. 24).

3 Το παράρτημα ΙΙΙ της αποφάσεως 94/802 ορίζει ότι το πρόγραμμα θα εκτελεστεί με έμμεσες δράσεις, στο πλαίσιο των οποίων η Κοινότητα συμβάλλει χρηματοδοτικώς στις δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής αναπτύξεως (ΕΤΑ), περιλαμβανομένων των δράσεων επιδείξεως που διενεργούν τρίτοι ή ινστιτούτα του Κοινού Κέντρου Ερευνών (ΚΚΕρ) σε σύμπραξη με τρίτους.

4 Το άρθρο 6 της αποφάσεως 94/763/ΕΚ του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 1994, για τους κανόνες συμμετοχής επιχειρήσεων, κέντρων ερευνών και πανεπιστημίων στις δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ L 306, σ. 8), ορίζει ότι οι επιλεγόμενες προτάσεις για δράσεις ΕΤΑ αποτελούν αντικείμενο συμβάσεων οι οποίες συνάπτονται μεταξύ της Κοινότητας και των συμμετεχόντων στη συγκεκριμένη δραστηριότητα και με τις οποίες διευκρινίζονται ιδίως οι ρυθμίσεις περί διοικητικής, δημοσιονομικής και τεχνικής εποπτείας της δράσεως.

5 Βάσει της συμβάσεως, η GEF, εταιρία συμβούλων ειδικευμένη στις ηλεκτρονικές χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, ανέλαβε την υποστήριξη και τη διαχείριση διαφόρων έργων και δράσεων της Financial Issues Working Group (ομάδας εργασίας για χρηματοοικονομικά ζητήματα, στο εξής: FIWG). Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, της συμβάσεως, το έργο που της ανατέθηκε καθορίζεται με

το παράρτημα Ι της συμβάσεως, το οποίο τιτλοφορείται «Technical Annex» (στο εξής: τεχνικό παράρτημα). Σύμφωνα με το τεχνικό παράρτημα, η FIWG απαρτίζεται από εκπροσώπους διαφόρων τομέων και έχει ως σκοπό την προαγωγή της αναπτύξεως και βελτιστοποιήσεως καινοτόμων συστημάτων πληρωμών και μηχανισμών συναλλαγών, ώστε να διασφαλιστεί αποτελεσματικά η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου και των ηλεκτρονικών συναλλαγών εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως.

6 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της συμβάσεως, η διάρκεια του έργου ορίζεται σε 24 μήνες από την έναρξή του στις 4 Ιουλίου 1997. Οι διατάξεις περί των οικονομικών της συμβάσεως περιλαμβάνονται στα άρθρα 3 έως 5 και στα άρθρα 12 έως 17 του παραρτήματος ΙΙ, με τον τίτλο «General Conditions» (στο εξής: γενικοί όροι).

7 Σύμφωνα με τη συνημμένη στο δικόγραφο της αγωγής εκδοχή, το σημείο 7 του τεχνικού παραρτήματος (σ. 14 και 15) περιέχει πέντε πίνακες, εκ των οποίων οι τέσσερις φέρουν τους τίτλους «Table 1. Human Resources Requirements per Task (in man/days)», «Table 2. Cost estimates per Task (in ECU)», «Table 3. Unit Costs Assumptions (in ECU)», «Table 4. Total cost estimates per Task (in ECU)», ο δε πέμπτος αφορά τον καταμερισμό των δαπανών ανά κατηγορία πόρων. Οι πίνακες αυτοί περιλαμβάνουν τις προϋπολογισθείσες δαπάνες και τις απαιτήσεις σε αναγκαίους για την υλοποίηση του έργου πόρους.

8 Σύμφωνα με την εκδοχή που είναι συνημμένη στο παράρτημα 3 του εγγράφου με το οποίο η GEF απάντησε στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, το σημείο 7 του τεχνικού παραρτήματος περιέχει τέσσερις πίνακες με τους τίτλους «Table 1. Human Resources Requirements per Task (in man/days)», «Table 2. Cost estimates per Task (in ECU)», «Table 4. Total cost estimates per Task (in ECU)» και «Table 5. Cost estimates per resource category (in ECU)». Οι δύο αυτές εκδοχές του τεχνικού παραρτήματος διαφέρουν κατά το ότι στη δεύτερη υπάρχουν νέες σελίδες (σ. 1, 3 έως 16 και 25) και διαφορετική αρίθμηση τίτλων, και κατά το ότι στο σημείο 3.7 υπάρχει ο πίνακας 5, δεν υπάρχει ο πίνακας 3 και διαφέρουν οι αριθμοί στους πίνακες 2 και 4.

9 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, της συμβάσεως ορίζει ότι η Επιτροπή εισφέρει το 100 % των αποδοτέων δαπανών για το έργο, μέχρι 440000 ECU. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, της συμβάσεως, στο συνολικό προϋπολογισθέν κόστος του έργου.

10 Κατά το άρθρο 4 της συμβάσεως:

«Η Επιτροπή καταβάλλει σε ECU την εισφορά της για το έργο, ως εξής:

— προκαταβολή 165000 ECU (εκατόν εξήντα πέντε χιλιάδες ECU) εντός δύο μηνών από την τελευταία υπογραφή των συμβαλλομένων,

— μερικές καταβολές, πραγματοποιούμενες η κάθε μία εντός δύο μηνών από την έγκριση των διαφόρων περιοδικών εκθέσεων προόδου των εργασιών και των αντίστοιχων καταστάσεων δαπανών. Η προκαταβολή και οι μερικές καταβολές δεν υπερβαίνουν συνολικά τις 396000 ECU της συνολικής εισφοράς της Επιτροπής για το έργο,

— καταβολή του υπολοίπου της συνολικής οφειλόμενης εισφοράς, [44000 ECU (σαράντα τέσσερις χιλιάδες ECU)], εντός δύο μηνών από την έγκριση της τελευταίας εκθέσεως, εγγράφου ή άλλης παροχής στο πλαίσιο του έργου, που περιλαμβάνεται στο [τεχνικό] παράρτημα, και την έγκριση της προβλεπόμενης στο άρθρο 5, παράγραφος 2, καταστάσεως δαπανών για την τελευταία περίοδο.»

11 Στο άρθρο 5 της συμβάσεως προβλέπεται ότι ο ανάδοχος του έργου υποβάλλει υποχρεωτικώς, ανά έξι μήνες από την έναρξη του έργου, υπογεγραμμένες καταστάσεις δαπανών, η δε κατάσταση δαπανών για την τελευταία περίοδο πρέπει να υποβληθεί το αργότερο εντός τριών μηνών από την έγκριση της τελευταίας εκθέσεως, εγγράφου ή άλλης παροχής στο πλαίσιο του έργου, ενώ ουδεμία δαπάνη δύναται να καταβληθεί μετά την ως άνω έγκριση.

12 Στο άρθρο 6, δεύτερο εδάφιο, της συμβάσεως ορίζεται ότι οι περιοδικές εκθέσεις προόδου πρέπει να υποβάλλονται ανά εξάμηνο από την έναρξη του έργου.

13 Το άρθρο 9 των γενικών όρων προβλέπει μεταξύ άλλων τους ειδικούς κανόνες που διέπουν την παρουσίαση των περιοδικών εκθέσεων προόδου και της τελικής εκθέσεως από τον ανάδοχο του έργου.

14 Δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 1, των γενικών όρων, «[α]ποδοτέες είναι οι οριζόμενες στο άρθρο 13 των γενικών όρων πραγματικές δαπάνες, εφόσον είναι απαραίτητες για το έργο, αποδεικνύονται και καταβλήθηκαν κατά την περίοδο που προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, της συμβάσεως [...]».

15 Κατά το άρθρο 12, παράγραφος 2, των γενικών όρων, «[ο]ι προϋπολογισθείσες δαπάνες εργασίας ανά κατηγορία ορίζονται ενδεικτικώς. Τα μέλη δύνανται να μεταφέρουν τις προϋπολογισθείσες δαπάνες από μία κατηγορία σε άλλη, εφόσον δεν μεταβάλλεται εκ βάθρων ο σκοπός του έργου».

16 Το άρθρο 13 των γενικών όρων περιέχει ειδικές διατάξεις για τις δαπάνες στους κωδικούς «προσωπικό» (άρθρο 13, παράγραφος 1), «δαπάνες δικτύου» (άρθρο 13,

παράγραφος 2), «λοιπές δαπάνες» (άρθρο 13, παράγραφος 3), «ειδικές σημαντικές δαπάνες» (άρθρο 13, παράγραφος 4) και «γενικά έξοδα» (άρθρο 13, παράγραφος 5).

17 Κατά το άρθρο 13, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, των γενικών όρων:

«Το σύνολο των δηλούμενων ωρών εργασίας του προσωπικού πρέπει να καταγράφεται και να πιστοποιείται. Η υποχρέωση αυτή πληρούται, κατ' ελάχιστον, με καταγραφή του χρόνου εργασίας, πιστοποιούμενη τουλάχιστον μία φορά το μήνα από τον επικεφαλής του έργου ή από άλλο, νομίμως εξουσιοδοτημένο, ανώτερο στέλεχος της αναδόχου επιχειρήσεως.»

18 Το άρθρο 13, παράγραφος 3, των γενικών όρων ορίζει μεταξύ άλλων:

«Από τις υπόλοιπες δαπάνες, ο ανάδοχος μπορεί να δηλώσει τις κατωτέρω δαπάνες, εφόσον σχετίζονται με την εκτέλεση του έργου:

— δαπάνες για εξωτερικές υπηρεσίες και τεχνικές εγκαταστάσεις (εφόσον η Επιτροπή έχει προηγουμένως δώσει τη συγκατάθεσή της),

— [...]

— εκδόσεις, περιλαμβανομένων των ενημερωτικών δελτίων, με στόχο την ενημέρωση του κοινού για τις πραγματοποιούμενες στο πλαίσιο του σχεδίου εργασίες.»

19 Κατά το άρθρο 13, παράγραφος 4, των γενικών όρων, «ο ανάδοχος μπορεί να δηλώσει τις ειδικές σημαντικές δαπάνες του, εφόσον υπάρχει προηγούμενη έγγραφη συγκατάθεση της Επιτροπής (η συγκατάθεση θεωρείται δοθείσα, αν έχει προβλεφθεί κωδικός δαπανών στο [τεχνικό] παράρτημα της συμβάσεως ή αν η Επιτροπή δεν προβάλει αντίρρηση εντός δύο μηνών από τη λήψη έγγραφης αιτήσεως)».

20 Το άρθρο 13, παράγραφος 5, των γενικών όρων προβλέπει:

«Εισφορά μέχρι το 20 % των αποδοτέων δαπανών προσωπικού που καθορίζονται στο άρθρο 13.1 [...] μπορεί να δηλωθεί για γενικά έξοδα συναφή με εργασία που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του σχεδίου, περιλαμβανομένων των δαπανών για διοικητικό προσωπικό και προσωπικό γραμματειακής υποστηρίξεως, εκτός των επαγγελματικών στελεχών, για τηλέφωνα, θέρμανση, φωτισμό, ηλεκτρισμό, ταχυδρομικές υπηρεσίες, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, γραφική ύλη κ.λπ. Τα γενικά έξοδα που χρεώνονται αμέσως, δυνάμει των άρθρων 13.1 και 13.4, καθώς και οι δαπάνες που αναζητούνται από τρίτους δεν μπορούν να δηλωθούν ως γενικά έξοδα.»

21 Στο άρθρο 15, παράγραφος 1, των γενικών όρων διευκρινίζεται:

«Ο ανάδοχος οφείλει να τηρεί τακτικά και σύμφωνα με τη συνήθη λογιστική μέθοδο στο κράτος όπου είναι εγκατεστημένος δικά του λογιστικά στοιχεία και τα κατάλληλα παραστατικά, προς τεκμηρίωση και δικαιολόγηση των καταγεγραμμένων δαπανών και ωρών. Τα παραστατικά αυτά πρέπει να είναι διαθέσιμα κατά τους ελέγχους.»

22 Το άρθρο 16, παράγραφοι 2 και 3, των γενικών όρων έχει ως εξής:

«16.2 Με την επιφύλαξη του άρθρου 17 του παρόντος παραρτήματος, [περί ελέγχου], όλες οι πληρωμές θεωρούνται προκαταβολές μέχρι την έγκριση των λοιπών παροχών που εντάσσονται στο έργο ή, τουλάχιστον, μέχρι την έγκριση της τελικής εκθέσεως.

16.3 Όταν η συνολικώς οφειλόμενη στο πλαίσιο του έργου χρηματική εισφορά, περιλαμβανομένης αυτής που προκύπτει κατόπιν ελέγχου, είναι μικρότερη των ποσών που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του έργου, οι ανάδοχοι επιστρέφουν αμέσως στην Επιτροπή τη διαφορά σε ECU.»

23 Το άρθρο 17, παράγραφος 1, των γενικών όρων ορίζει ότι «η Επιτροπή ή τα εξουσιοδοτημένα από αυτήν πρόσωπα μπορούν να προβούν σε ελέγχους εντός δύο ετών μετά την τελευταία πληρωμή που οφείλει η Επιτροπή από τη λήξη της συμβάσεως [...]».

24 Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 10, η σύμβαση διέπεται από το βελγικό δίκαιο, δυνάμει δε του άρθρου 7 των γενικών όρων της συμβάσεως, οι συναφείς διαφορές υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και, σε περίπτωση αναιρέσεως, του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Το ιστορικό της διαφοράς

25 Στις 12 Σεπτεμβρίου 1997, η Επιτροπή κατέβαλε στην GEF προκαταβολή 165 000 ECU σύμφωνα με το άρθρο 4 της συμβάσεως.

26 Εν συνεχεία, η GEF υπέβαλε στην Επιτροπή τέσσερις περιοδικές εκθέσεις προόδου και τέσσερις καταστάσεις δαπανών που αντιστοιχούν σε τέσσερις περιόδους, από 4 Ιουλίου 1997, ημερομηνία ενάρξεως του έργου, έως 3 Ιουλίου 1999, ημερομηνία ολοκληρώσεώς του.

27 Πριν την υποβολή της τέταρτης καταστάσεως δαπανών για την τέταρτη περίοδο, από 4 Ιανουαρίου 1999 έως 3 Ιουλίου 1999 (στο εξής: τέταρτη περίοδος), η Επιτροπή διεξήγαγε, στις 18 και 21 Ιουνίου 1999, οικονομικό έλεγχο για τις τρεις προηγούμενες περιόδους, από 4 Ιουλίου 1997 έως 3 Ιανουαρίου 1999.

Α — *Πρώτη κατάσταση δαπανών για την περίοδο από 4 Ιουλίου 1997 έως 3 Ιανουαρίου 1998*

28 Στις 3 Μαρτίου 1998, η GEF απέστειλε στην Επιτροπή την πρώτη κατάσταση δαπανών για τη συμβατική περίοδο 4 Ιουλίου 1997 έως 3 Ιανουαρίου 1998 (στο εξής: πρώτη περίοδος), για συνολικό ποσό 111 193 ECU, εκ των οποίων 25 249 ECU αντιστοιχούν σε γενικά έξοδα.

29 Με έγγραφο της 19ης Μαρτίου 1998, με τον τίτλο «Payment request submission for period 4-Jul-97 to 3-Jan-98» (στο εξής: έγγραφο εγκρίσεως δαπανών για την πρώτη περίοδο), η Επιτροπή αποφάσισε να καταβάλει μερικώς τις δηλωθείσες από την GEF δαπάνες, μέχρι 101 432 ECU, αρνούμενη την κάλυψη του μέρους των γενικών εξόδων που υπερβαίνουν το 20 % των αποδοτέων δαπανών προσωπικού, σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 5, των γενικών όρων. Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο αυτού του κωδικού, η Επιτροπή κατέβαλε στην GEF 15 488 ECU αντί των 25 249 ECU που ζητήθηκαν.

30 Με το έγγραφο αυτό, η Επιτροπή επισήμανε ότι «οι δηλωθείσες δαπάνες (όπως έχουν τροποποιηθεί από εμάς) ελέγχθηκαν και κρίθηκαν σύμφωνες με την περιοδική έκθεση προόδου και με τη σύμβαση (βλ. παράρτημα II μέρος Δ), με την επιφύλαξη ελέγχου, προσαρμογής κατόπιν νέου υπολογισμού ή ελέγχου και εγκρίσεως των αμοιβών».

Β — *Δεύτερη κατάσταση δαπανών για την περίοδο από 4 Ιανουαρίου 1998 έως 3 Ιουλίου 1998*

31 Στις 6 Οκτωβρίου 1998, η GEF απέστειλε στην Επιτροπή τη δεύτερη κατάσταση δαπανών για τη συμβατική περίοδο από 4 Ιανουαρίου 1998 έως 3 Ιουλίου 1998 (στο εξής: δεύτερη περίοδος). Για την περίοδο αυτή, η GEF δήλωσε δαπάνες ύψους 107 017 ECU, εκ των οποίων 3 818 ECU στον κωδικό «λοιπές δαπάνες».

32 Με έγγραφο της 14ης Δεκεμβρίου 1998, με τίτλο «Payment request submission for period 4-Jan-98 to 3-Jul-98» (στο εξής: έγγραφο εγκρίσεως δαπανών για τη δεύτερη περίοδο), η Επιτροπή αποφάσισε να καταβάλει εν μέρει τις δαπάνες που δήλωσε η GEF μέχρι 103 228 ECU, αρνούμενη να καλύψει 3 818 ECU στον κωδικό «λοιπές δαπάνες», με το αιτιολογικό ότι οι δαπάνες αυτές είχαν περιληφθεί στα «γενικά έξοδα». Το έγγραφο αυτό περιείχε το ίδιο απόσπασμα με το παρατιθέμενο στη σκέψη 30 ανωτέρω.

Γ — *Τρίτη κατάσταση δαπανών για την περίοδο από 4 Ιουλίου 1998 έως 3 Ιανουαρίου 1999*

33 Στις 3 Ιουνίου 1999, η GEF υπέβαλε στην Επιτροπή την τρίτη κατάσταση δαπανών, για τη συμβατική περίοδο από 4 Ιουλίου 1998 έως 3 Ιανουαρίου 1999 (στο εξής:

τρίτη περίοδος), ύψους 104 098 ευρώ — το ποσό των δαπανών εκφράζεται σε ευρώ κατ' εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1997, σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του ευρώ (ΕΕ L 162, σ. 1), δυνάμει του οποίου, από 1ης Ιανουαρίου 1999, το ECU αντικαθίσταται από το ευρώ με αντιστοιχία ένα ευρώ προς ένα ECU.

34 Με έγγραφο της 27ης Ιουλίου 1999, με τίτλο «Payment request submission for period 4-Jul-98 to 3-Jan-99» (στο εξής: έγγραφο εγκρίσεως δαπανών για την τρίτη περίοδο), η Επιτροπή ενέκρινε τις δαπάνες που δήλωσε η GEF μέχρι 96 214 ευρώ, αρνούμενη να καλύψει 7 884 ευρώ στον κωδικό «λοιπές δαπάνες», με το αιτιολογικό ότι οι δαπάνες αυτές είχαν περιληφθεί στα «γενικά έξοδα».

35 Με το ίδιο έγγραφο, η Επιτροπή, προς συμμόρφωση με το ανώτατο όριο των 396 000 ευρώ που προβλέπεται στο άρθρο 4 της συμβάσεως —η GEF είχε λάβει 165 000 ευρώ ως προκαταβολή πλέον 101 432 ευρώ για την πρώτη περίοδο, πλέον 103 228 ευρώ για τη δεύτερη περίοδο, σύνολο 369 660 ευρώ— αποφάσισε να καταβάλει ποσό κατώτερο των δαπανών που είχε εγκρίνει, ήτοι 26 340 ευρώ αντί 96 214 ευρώ (396 000 ευρώ − 369 660 ευρώ = 26 340 ευρώ). Εξάλλου, το έγγραφο αυτό περιέχει το ίδιο απόσπασμα με το παρατιθέμενο στη σκέψη 30 ανωτέρω.

Δ — *Οικονομικός έλεγχος*

36 Στις 18 και 21 Ιουνίου 1999, η Επιτροπή διεξήγαγε οικονομικό έλεγχο για τις τρεις πρώτες περιόδους της συμβάσεως.

37 Με έγγραφο της 9ης Ιουλίου 1999, η Επιτροπή ζήτησε από την GEF να της παράσχει συμπληρωματικά στοιχεία σχετικά με την αμοιβή του επικεφαλής του έργου, C. Goldfinger. Με έγγραφο της 30ής Ιουλίου 1999, η GEF απέστειλε στην Επιτροπή έγγραφα και εξηγήσεις σχετικά με την αμοιβή του C. Goldfinger, καθώς και με ορισμένες πτυχές που αφορούν τη φορολογία και την κοινωνική ασφάλιση.

38 Με έγγραφο της 12ης Οκτωβρίου 1999, η Επιτροπή απέστειλε στην GEF την τελική έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως του έργου, με ημερομηνία 21 Σεπτεμβρίου 1999.

39 Με έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 1999, η Επιτροπή απέστειλε στην GEF σχέδιο της εκθέσεως του οικονομικού ελέγχου. Σε αυτό το σχέδιο εκθέσεως, η Επιτροπή κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η GEF είχε ζητήσει επιπλέον 228 713 ευρώ συνολικά, που αντιστοιχούν στο 245 % του συνολικού ποσού των δαπανών που εγκρίθηκαν και ανέρχονται σε 93 334 ευρώ.

40 Με τηλεομοιοτυπία της 31ης Ιανουαρίου 2000, η GEF ενημέρωσε την Επιτροπή ότι διαφωνεί με το περιεχόμενο του σχεδίου εκθέσεως ελέγχου, εξέθεσε τις αντιρρήσεις της και επισύναψε την ανάλυση του J. Pirenne, φορολογικού συμβούλου και εμπειρογνώμονα λογιστή της (στο εξής: έγγραφο του J. Pirenne της 31ης Ιανουαρίου 2000).

41 Με έγγραφο της 20ής Μαρτίου 2000, η Επιτροπή απέρριψε τις αντιρρήσεις της GEF και πρότεινε τη διεξαγωγή ειδικής τεχνικής αξιολογήσεως (στο εξής: δεύτερη τεχνική αξιολόγηση), ώστε να προσδιοριστεί ο ακριβής αριθμός των ωρών εργασίας που ευλόγως μπορούν να χρεωθούν για κάθε μία από τις προβλεπόμενες στο

τεχνικό παράρτημα εργασίες. Η δεύτερη τεχνική αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαΐου 2000. Αντίγραφο της εκθέσεως της αξιολογήσεως αυτής κοινοποιήθηκε στην GEF στις 27 Οκτωβρίου 2000, σε απάντηση της αιτήσεώς της, της 18ης Οκτωβρίου 2000.

42 Με έγγραφο της 18ης Ιουλίου 2000, η Επιτροπή απέστειλε στην GEF την τελική έκθεση ελέγχου, με ημερομηνία 28 Ιουνίου 2000. Στην έκθεση αυτή, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, για την ελεγχθείσα περίοδο 4 Ιουλίου 1997 έως 4 Ιανουαρίου 1999, η GEF ζήτησε 253 823 ευρώ επιπλέον, που αντιστοιχεί στο 372 % του συνολικού ποσού των δαπανών που εγκρίθηκαν και ανέρχονται σε 68 224 ευρώ.

43 Το συμπέρασμα των ελεγκτών στην τελική έκθεση ελέγχου της 28ης Ιουνίου 2000 στηρίζεται, μεταξύ άλλων, στις εξής διαπιστώσεις:

«Η [GEF] δεν καταγράφει τον χρόνο εργασίας του προσωπικού της. Η πρακτική αυτή αντιβαίνει στο άρθρο 13.1.2 [των γενικών όρων] της συμβάσεως.

Ο C. Goldfinger παραδέχθηκε ότι, πράγματι, η GEF δεν τηρούσε δελτία παρουσίας. Κατά τον έλεγχο, ο C. Goldfinger εκτίμησε τον αριθμό των ωρών εργασίας βάσει ενός ημερολογίου και των συμβάσεων εργασίας. Διαπιστώσαμε ότι το ημερολόγιο αυτό δεν περιείχε καμία κατάσταση με τις ώρες εργασίας. Κατά συνέπεια, δεν κατέστη δυνατόν να εγκρίνουμε τις ώρες εργασίας που χρεώθηκαν για το κοινοτικό έργο. Εξάλλου, τα δελτία παρουσίας που συνέταξε ο C. Goldfinger ήταν εσφαλμένα για τους εξής λόγους: το έργο ξεκίνησε στις 4/7/97 και όχι στις 1/7/97, οι δε 202 ώρες εργασίας που δηλώθηκαν για τον ειδικό πληροφορικής τον Ιούλιο του 1997 και τον Οκτώβριο του 1997 ήταν εσφαλμένες, διότι το πρόσωπο αυτό άρχισε να εργάζεται για την GEF μόλις στις 3 Νοεμβρίου 1997.

Από τον συσχετισμό, βάσει των ισολογισμών, του κύκλου εργασιών προς τις δαπάνες προσωπικού, σε σύγκριση προς ό,τι ζητήθηκε με τις καταστάσεις δαπανών, προκύπτουν τα εξής (ποσά σε BEF):

	1996/1997	1997/1998
Μισθός C. Goldfinger	2 791 211	4 119 153
Μισθοί υπαλλήλων	2 711 775	4 599 788
Σύνολο εξόδων προσωπικού βάσει των ισολογισμών	5 502 986	8 718 941
Έξοδα προσωπικού που ζητήθηκαν στο πλαίσιο του κοινοτικού έργου (δύο πρώτες περίοδοι)	0	6 428 877
Έξοδα προσωπικού για μη κοινοτικά έργα	*5 502 986*	*2 290 064*
Κύκλος εργασιών βάσει των ισολογισμών	13 208 003	15 556 779
Μείον: κοινοτικό έργο (βάσει των λογαριασμών του πελάτη)	6 656 100	9 397 877
Κύκλος εργασιών από μη κοινοτικά έργα	*6 551 903*	*6 158 902*

Όπως προκύπτει, κατά την οικονομική χρήση 1996/1997, πραγματοποιήθηκε κύκλος εργασιών 6,5 εκατομμυρίων [βελγικών φράγκων] (BEF) με κόστος προσωπικού ύψους 5,5 εκατομμυρίων BEF (αναλογία 1,19). Κατά την οικονομική χρήση 1997/1998, πραγματοποιήθηκε σχεδόν ο ίδιος κύκλος εργασιών (6,2 εκατομμύρια BEF) με κόστος προσωπικού 2,3 εκατομμύρια BEF (αναλογία 2,69). Αυτό δείχνει ότι οι δαπάνες προσωπικού που χρεώθηκαν στην Επιτροπή είναι σε σημαντικό βαθμό υπερτιμημένες.

Ο αριθμός των ημερών εργασίας ανά εργαζόμενο, που προβλέπονται για το έργο στην παράγραφο 3.7 του τεχνικού παραρτήματος, ανέρχεται σε 447 ή 3 576 ώρες

εργασίας. Από αυτό προκύπτει μέσος όρος 894 ωρών εργασίας ανά εξάμηνο. Διαπιστώσαμε ότι για τα δύο πρώτα εξάμηνα χρεώθηκαν συνολικά 2 827 και 2 878 ώρες εργασίας αντιστοίχως, ήτοι πάνω από 300 % περισσότερες απ' ό,τι είχε προβλεφθεί.

Ελλείψει δελτίων παρουσίας, δεν μπορέσαμε να υπολογίσουμε πόσες ώρες εργασίας μπορούν να χρεωθούν για το κοινοτικό έργο. Η έγκριση, με το σχέδιο εκθέσεως, ορισμένου αριθμού ωρών εργασίας έγινε βάσει τον αντίστοιχο προϋπολογισθέντα αριθμό, διότι η τελική έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως της 21ης Σεπτεμβρίου 1999 δεν περιείχε καμία σχετική ένδειξη [...].

Ως εκ τούτου, αποφασίστηκε, και συμφωνήθηκε με την GEE, ότι απαιτείται νέα τεχνική αξιολόγηση, ώστε να αποδειχθεί πόσες ακριβώς ώρες εργασίας μπορούν ευλόγως να χρεωθούν για κάθε μία από τις εκτελεσθείσες σύμφωνα με το τεχνικό παράρτημα της συμβάσεως εργασίες.

Η δεύτερη τεχνική αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαΐου 2000. Από αυτήν προέκυψε ότι, για όλη τη διάρκεια της συμβάσεως, ήτοι από 4/7/1997 έως 4/7/1999, δύναται να εγκριθούν 303 ημέρες εργασίας ανά εργαζόμενο ή 2 420 ώρες εργασίας.

Βάσει του αποτελέσματος της δεύτερης τεχνικής αξιολογήσεως, υπολογίσαμε τις δαπάνες προσωπικού που μπορούν να εγκριθούν για την ελεγχόμενη περίοδο, ήτοι από 4/7/1997 έως 4/1/1999. Οι υπολογισμοί στηρίζονται στον εγκριθέντα με τη δεύτερη τεχνική αξιολόγηση συνολικό αριθμό ωρών εργασίας για όλη τη διάρκεια της συμβάσεως (2 420 ώρες), ο οποίος διαιρέθηκε με το 4, για να προκύψει ο αριθμός των ωρών εργασίας ανά εργαζόμενο ανά εξάμηνο (605 ώρες).

Αναγνωρίζουμε ότι η κατανομή ανά εξάμηνο του συνόλου των ωρών εργασίας ανά εργαζόμενο, οι οποίες δύνανται ενδεχομένως να εγκριθούν, δεν αντιστοιχεί με την εργασία που πράγματι παρασχέθηκε σε κάθε εξάμηνο, φρονούμε όμως ότι η μέθοδος αυτή είναι εύλογη. Εξάλλου, από τον έλεγχο προέκυψε ότι οι δαπάνες ανά ώρα εργασίας δεν διαφοροποιούνται σημαντικά από το ένα εξάμηνο στο άλλο.

[...]»

44 Με έγγραφο της 14ης Νοεμβρίου 2000, η GEF διαβίβασε στην Επιτροπή αντίγραφο των δελτίων παρουσίας που κατάρτισε ο C. Goldfinger, καθώς και ορισμένα έγγραφα, για να αποδείξει ότι, αντιθέτως προς ό,τι διαπίστωσαν οι ελεγκτές με την τελική έκθεση ελέγχου, η GEF τηρούσε δελτία παρουσίας του προσωπικού της.

45 Με έγγραφο της 22ας Νοεμβρίου 2000, η Επιτροπή επιβεβαίωσε τη λήψη των ως άνω εγγράφων και ενημέρωσε την GEF ότι ο φάκελος του ελέγχου διαβιβάστηκε στην C. De Graef, προς την οποίαν θα πρέπει να απευθύνεται στο μέλλον κάθε αλληλογραφία.

46 Με το υπ' αριθμόν 502667 έγγραφο της 14ης Δεκεμβρίου 2000, το οποίο αφορούσε την τρίτη περίοδο, η Επιτροπή κοινοποίησε στην GEF την εκδοχή των δαπανών που εγκρίθηκαν για τις τρεις πρώτες συμβατικές περιόδους, όπως αναθεωρήθηκε μετά τον τελικό έλεγχο, καθώς και συγκεντρωτική κατάσταση δαπανών, βάσει της ως άνω αναθεωρήσεως, από τις οποίες προκύπτει ότι η Επιτροπή κατέβαλε στην GEF, για τις περιόδους αυτές, 208 602 ευρώ επιπλέον.

47 Με έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 2000, προς την C. De Graef, η GEF ζήτησε συνάντηση με την Επιτροπή, για να συζητηθούν, μεταξύ άλλων, το περιεχόμενο της εκθέσεως της δεύτερης τεχνικής αξιολογήσεως και η τελική έκθεση ελέγχου.

Ε — *Τέταρτη κατάσταση δαπανών για την περίοδο από 4 Ιανουαρίου 1999 έως 3 Ιουλίου 1999*

48 Στις 2 Δεκεμβρίου 1999, η GEF υπέβαλε στην Επιτροπή την τέταρτη κατάσταση δαπανών για την τέταρτη περίοδο, ύψους 148 148,01 ευρώ.

49 Με έγγραφο της 3ης Ιουλίου 2000, η Επιτροπή ζήτησε από την GEF συμπληρωματικά στοιχεία για τους κωδικούς «δαπάνες δικτύου» και «λοιπές δαπάνες» και διατύπωσε παρατηρήσεις επί των μη αποδοτέων σύμφωνα με τη σύμβαση δαπανών.

50 Κατόπιν των παρατηρήσεων αυτών, η GEF υπέβαλε στην Επιτροπή, με έγγραφο της 31ης Ιουλίου 2000, τροποποιημένη εκδοχή της τέταρτης καταστάσεως δαπανών, ύψους 135 819,48 ευρώ, και παραστατικά για τους κωδικούς «δαπάνες δικτύου» και «λοιπές δαπάνες».

51 Με το υπ' αριθμόν 502668 έγγραφο της 14ης Δεκεμβρίου 2000, με τίτλο «Payment request submission for period 4-Jan-99 to 3-Jul-99» (στο εξής: έγγραφο εγκρίσεως δαπανών για την τέταρτη περίοδο), η Επιτροπή ενέκρινε τις δαπάνες που δήλωσε η GEF, μέχρι 30 212 ευρώ. Τα έξοδα της GEF, τα οποία η Επιτροπή απέρριψε εν μέρει, ήταν 83 805 ευρώ στον κωδικό «προσωπικό», 3 404 ευρώ στον κωδικό «δαπάνες δικτύου», 1 608 ευρώ στον κωδικό «λοιπές δαπάνες» και 16 790 ευρώ στον κωδικό «γενικά έξοδα». Η Επιτροπή επισήμανε ότι απέρριψε μέρος των δαπανών στους κωδικούς «προσωπικό» και «γενικά έξοδα», διότι, βάσει του αποτελέσματος του ελέγχου, περιόρισε τις ώρες εργασίας σε 605 και στηρίχθηκε στις αμοιβές που προέκυψαν από τον έλεγχο. Όσον αφορά τους κωδικούς «δαπάνες δικτύου» και

«λοιπές δαπάνες», η Επιτροπή προέβαλε ότι η μερική απόρριψη ορισμένων δαπανών οφείλεται στη μη τεκμηρίωσή τους με κάποιο τιμολόγιο. Η Επιτροπή προσέθεσε ότι δεν μπορεί να προβεί σε καμία πληρωμή στο στάδιο αυτό, δεδομένου ότι καλύφθηκε το ανώτατο συμβατικό όριο. Εξάλλου, το έγγραφο αυτό περιέχει το ίδιο απόσπασμα με το παρατιθέμενο στη σκέψη 30 της παρούσας αποφάσεως.

52 Με το ίδιο έγγραφο υπ' αριθμόν 502668, της 14ης Δεκεμβρίου 2000, η Επιτροπή διαβίβασε ακόμη στην GEF συγκεντρωτική κατάσταση δαπανών για όλη τη συμβατική περίοδο (4 Ιουλίου 1997 έως 3 Ιουλίου 1999).

ΣΤ — *Αίτημα της Επιτροπής για επιστροφή: το χρεωστικό σημείωμα της 11ης Ιουλίου 2001*

53 Με έγγραφο της 24ης Ιανουαρίου 2001, η Επιτροπή απέστειλε στην GEF τελική συγκεντρωτική κατάσταση δαπανών για όλη τη διάρκεια της συμβάσεως, πανομοιότυπη με τη συνημμένη στο προαναφερθέν υπ' αριθμόν 502668 έγγραφό της, της 14ης Δεκεμβρίου 2000. Από το έγγραφο αυτό προκύπτει ότι, κατά την Επιτροπή, η GEF εισέπραξε από αυτήν 273 516 ευρώ επιπλέον, ποσό που αντιστοιχεί στο σύνολο των δαπανών που κατέβαλε η Επιτροπή στην GEF μείον τις δαπάνες που ενέκρινε η Επιτροπή (ήτοι 396 000 – 122 484).

54 Με έγγραφο της 2ας Φεβρουαρίου 2001, η Επιτροπή ενημέρωσε τον νομικό σύμβουλο της GEF, αφενός, ότι η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολεμήσεως της Απάτης (ΕΥΚΑ) κίνησε έρευνα για το FIWG και, αφετέρου, ότι πρόκειται να διεξαχθεί συνάντηση με την GEF, προκειμένου να εξεταστούν και να συζητηθούν τα ζητήματα που προκύπτουν από τις εκθέσεις τελικές ελέγχου της Γενικής Διευθύνσεως (ΓΔ) «Κοινωνία της Πληροφορίας», καθώς και τα ζητήματα που έθιξε η Επιτροπή, με το αναφερόμενο στη σκέψη 47 ανωτέρω έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 2000, καθόσον αυτά αφορούν την έρευνα της Επιτροπής.

55 Απαντώντας στα δύο αυτά έγγραφα της Επιτροπής, της 24ης Ιανουαρίου και της 2ας Φεβρουαρίου 2001, με δύο έγγραφα της 21ης Φεβρουαρίου, απευθυνόμενα αντιστοίχως στους P. Lefebvre της ΓΔ «Κοινωνία της Πληροφορίας» και στον F.-H. Brüner της ΕΥΚΑ, η GEF ενημέρωσε την Επιτροπή ότι διαφωνεί με την τελική συγκεντρωτική κατάσταση δαπανών, καθόσον αυτή στηρίζεται στα αποτελέσματα των εκθέσεων ελέγχου, τα οποία η GEF είχε προηγουμένως αμφισβητήσει. Επανέλαβε, ακόμη, το αίτημα που διατύπωσε στις 21 Δεκεμβρίου 2000, για συνάντηση με τους εκπροσώπους της Επιτροπής.

56 Με έγγραφο της 12ης Μαρτίου 2001, η Επιτροπή ενημέρωσε την GEF ότι αποδέχεται τα αποτελέσματα της εκθέσεως ελέγχου και ότι, ως εκ τούτου, για οποιαδήποτε αμφισβήτηση, πρέπει να απευθυνθεί στην ίδια την υπηρεσία ελέγχου.

57 Με έγγραφο της 19ης Μαρτίου 2001, η GEF βεβαίωσε την C. De Graef ότι πρόκειται να ενημερώσει την υπηρεσία ελέγχου ότι διεξάγεται ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την επίμαχη σύμβαση.

58 Στις 11 Ιουλίου 2001, η Επιτροπή απέστειλε στην GEF χρεωστικό σημείωμα, με το οποίο ζητά την επιστροφή 273 516 ευρώ.

59 Με έγγραφο της 25ης Ιουλίου 2001, προς τον P. Lefebvre, η GEF αμφισβήτησε επισήμως το χρεωστικό σημείωμα της Επιτροπής, με το επιχείρημα ότι η Επιτροπή δεν κατέληξε σε τελική συμφωνία μαζί της επί της τελικής εκθέσεως ελέγχου του έργου. Επιπλέον, ζήτησε από την Επιτροπή να αναστείλει τη διαδικασία της επιστροφής, μέχρι τη συνάντηση με εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους της GEF.

60 Με έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2001, προς την C. De Graef, ο νομικός σύμβουλος της GEF επιβεβαίωσε την άποψη της πελάτη του και υπέμνησε τη σαφή διαφωνία που αυτή διατύπωσε με την προηγούμενη αλληλογραφία της (ιδίως με τα έγγραφα προς

την Επιτροπή, της 14ης Νοεμβρίου και της 21ης Δεκεμβρίου 2000) επί των εκθέσεων ελέγχου, καθώς και ότι, αντιθέτως προς ό,τι ισχυρίζεται η Επιτροπή με το έγγραφο της 2ας Φεβρουαρίου 2001, η GEF δεν έλαβε καμία πρόσκληση να μετάσχει σε συζήτηση επί των ζητημάτων που είχε θίξει.

61 Με έγγραφο της 9ης Αυγούστου 2001, ο νομικός σύμβουλος της GEF ενημέρωσε την Επιτροπή ότι, εφόσον δεν τήρησε την επίσημη υπόσχεσή της για διεξαγωγή συναντήσεως προς εξεύρεση αμοιβαίως ικανοποιητικής λύσεως για τους λογαριασμούς του έργου, η πελάτης του θα ασκήσει αγωγή ενώπιον του Πρωτοδικείου, δυνάμει της προβλεπομένης στη σύμβαση ρήτρας διαιτησίας.

Διαδικασία

62 Με δικόγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 13 Φεβρουαρίου 2002 η GEF άσκησε την παρούσα αγωγή.

63 Με το υπόμνημα αντικρούσεως, που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, στις 13 Μαΐου 2002, η Επιτροπή άσκησε ανταγωγή.

64 Στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας του άρθρου 64, παράγραφος 3, στοιχεία α΄ και δ΄, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου και κατόπιν εισηγήσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πρώτο τμήμα) αποφάσισε, κατά τη συνεδρίαση του τμήματος της 11ης Νοεμβρίου 2003, να θέσει εγγράφως ορισμένα ερωτήματα στους διαδίκους και να τους ζητήσει την προσκόμιση ορισμένων εγγράφων. Οι διάδικοι απάντησαν στα ερωτήματα και προσκόμισαν τα έγγραφα εμπροθέσμως.

65 Σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφοι 1 και 3, και του άρθρου 51, παράγραφος 1, του κανονισμού διαδικασίας, το πρώτο τμήμα αποφάσισε να υποβάλει στην ολομέλεια αίτημα παραπομπής της παρούσας υποθέσεως σε πενταμελές τμήμα.

66 Με έγγραφο της 4ης Δεκεμβρίου 2003, οι διάδικοι κλήθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 51, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί της παραπομπής μέχρι τις 9 Δεκεμβρίου 2003.

67 Με έγγραφα της 8ης και 9ης Δεκεμβρίου 2003 αντιστοίχως, η Επιτροπή και η GEF γνωστοποίησαν στο Πρωτοδικείο ότι δεν είχαν παρατηρήσεις επί της παραπομπής της παρούσας υποθέσεως στο πρώτο πενταμελές τμήμα.

68 Με απόφαση της ολομέλειας, της 10ης Δεκεμβρίου 2003, επί της προτάσεως του πρώτου τριμελούς τμήματος, η παρούσα υπόθεση παραπέμφθηκε στο πρώτο πενταμελές τμήμα.

69 Οι αγορεύσεις των διαδίκων και οι απαντήσεις τους στα ερωτήματα του Πρωτοδικείου ακούστηκαν κατά τη συζήτηση της 30ής Μαρτίου 2004.

Αιτήματα των διαδίκων

70 Η ενάγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την αγωγή ως απαράδεκτη και αβάσιμη,

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να της καταβάλει 40 693 ευρώ,

— να αναγνωρίσει ότι το αίτημα της Επιτροπής, για επιστροφή 273 516 ευρώ, είναι αβάσιμο και, επομένως, να υποχρεώσει την Επιτροπή να εκδώσει πιστωτικό σημείωμα για 273 516 ευρώ,

— να απορρίψει την ανταγωγή της Επιτροπής ως αβάσιμη,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

71 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την αγωγή ως αβάσιμη,

— να υποχρεώσει την ενάγουσα να της καταβάλει 273 516 ευρώ, καθώς και τόκους υπερημερίας με ετήσιο επιτόκιο 7 %, υπολογιζόμενους από την 1η Σεπτεμβρίου 2001,

— να καταδικάσει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αρμοδιότητας του Πρωτοδικείου

72 Υπενθυμίζεται ότι, δυνάμει του άρθρου 113 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο μπορεί οποτεδήποτε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το παραδεκτό βάσει λόγων δημοσίας τάξεως. Επειδή η αρμοδιότητα αποτελεί ζήτημα δημοσίας τάξεως, το Πρωτοδικείο μπορεί να την εξετάσει αυτεπαγγέλτως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Ιουνίου 1998, Τ-174/95, Svenska Journalistförbundet κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. II-2289, σκέψεις 79 και 80).

73 Διαπιστώνεται, συναφώς, ότι, δυνάμει του άρθρου 238 ΕΚ και των διατάξεων του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως 88/591/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ, του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1988, για την ίδρυση Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 319, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 93/350/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 1993, (ΕΕ L 144, σ. 21), η αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου, κατά τον χρόνο ασκήσεως της παρούσας αγωγής, να εκδικάσει αγωγή ασκούμενη βάσει ρήτρας διαιτησίας συνεπάγεται αναγκαστικά και αρμοδιότητα να εκδικάσει ανταγωγή την οποία ασκεί κοινοτικό όργανο στο πλαίσιο της αγωγής αυτής και η οποία προκύπτει από την ίδια σύμβαση ή τα ίδια πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζεται η κύρια αγωγή ή σχετίζεται ευθέως με τις απορρέουσες από τη σύμβαση ή τα περιστατικά υποχρεώσεις (βλ. κατά την έννοια αυτή, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 18ης Δεκεμβρίου 1986, 426/85, Επιτροπή κατά Zoubek, Συλλογή 1986, σ. 4057, σκέψη 11, και της 10ης Απριλίου 2003, C-167/99, Κοινοβούλιο κατά SERS και Ville de Strasbourg, Συλλογή 2003, σ. I-3269, σκέψεις 95 έως 104· διάταξη του Δικαστηρίου της 21ης Νοεμβρίου 2003, C-280/03, Επιτροπή κατά Lior κ.λπ., μη δημοσιευθείσα στη Συλλογή, σκέψεις 8 και 9, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 16ης Μαΐου 2001, Τ-68/99, Toditec κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-1443).

74 Επομένως, το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να εκδικάσει την ανταγωγή που άσκησε η Επιτροπή.

Επί της ουσίας

Α — Επί του αιτήματος της ενάγουσας, αφενός, να της καταβληθούν 40 693 ευρώ και, αφετέρου, να εκδοθεί πιστωτικό σημείωμα για 273 516 ευρώ

75 Η GEF ισχυρίζεται ότι, βάσει της συμβάσεως, δικαιούται να της επιστραφούν 436 693 ευρώ, που αντιστοιχούν στις δαπάνες που ενέκρινε η Επιτροπή στο πλαίσιο των τριών πρώτων καταστάσεων δαπανών, ήτοι 101 432 ευρώ για την πρώτη, 103 228 ευρώ για τη δεύτερη και 96 214 ευρώ για την τρίτη, καθώς και 135 819 ευρώ που δήλωσε με την τέταρτη κατάσταση δαπανών. Διευκρινίζει ότι, αφού η Επιτροπή της κατέβαλε 396 000 ευρώ, το αίτημά της έγκειται στην επιστροφή μόνον 40 693 ευρώ (436 693 ευρώ – 396 000 ευρώ).

76 Προς στήριξη του αιτήματός της, η GEF προβάλλει, κατ' ουσίαν τέσσερις λόγους, που αντλούνται από παραβίαση εκ μέρους της Επιτροπής, πρώτον, της συμβάσεως, δεύτερον, της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, τρίτον, της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας και, τέταρτον, της αρχής της καλόπιστης εκτελέσεως των συμβατικών υποχρεώσεων και της αρχής της χρηστής διοικήσεως. Επιβάλλεται, συναφώς, η διαπίστωση ότι ο τελευταίος λόγος πρέπει να εξεταστεί δεύτερος, διότι αφορά τη φερόμενη παραβίαση από την Επιτροπή της αρχής της καλόπιστης εκτελέσεως της συμβάσεως και της αρχής της χρηστής διοικήσεως.

1. *Επί του πρώτου λόγου, που αντλείται από παραβίαση της συμβάσεως*

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

77 Καταρχάς, η GEF υποστηρίζει ότι το αίτημά της περί καταβολής 40 693 ευρώ, που της οφείλονται ακόμη ως καταβληθείσες στο πλαίσιο του έργου δαπάνες, στηρίζεται, αφενός, στην παραβίαση από την Επιτροπή των υποχρεώσεων που υπέχει από τη σύμβαση και από το άρθρο 1134, πρώτο εδάφιο του βελγικού αστικού κώδικα, κατά το οποίο «οι νομίμως συναφθείσες συμβάσεις έχουν ισχύ νόμου για τους συμβαλλομένους». Πράγματι, με την αυθαίρετη και μονομερή μεταβολή της απόψεώς της επί της εγκρίσεως των δαπανών, τις οποίες υπέβαλε και απέδειξε η GEF, η Επιτροπή παραβίασε τις συμβατικές της υποχρεώσεις. Η GEF, αντιθέτως, εκπλήρωσε ορθώς τη σύμβαση, πράγμα που επιβεβαιώνεται στην τελική έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως, με την οποία ρητώς δηλώνεται ότι οι πόροι για το έργο χρησιμοποιήθηκαν ορθώς και με την οποία εγκρίνονται οριστικώς τα αποτελέσματα ως προς την εργασία που παρέσχε η GEF.

78 Αφετέρου, με το δικόγραφο της αγωγής της, η GEF υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε, όπως επιτάσσει το άρθρο 1235, πρώτο εδάφιο του βελγικού αστικού κώδικα, ότι το ποσό των 273 516 ευρώ, του οποίου ζήτησε την επιστροφή μετά τη μεταβολή της απόψεώς της, καταβλήθηκε «λόγω πλάνης». Αντιθέτως, η GEF υποστηρίζει ότι ουδεμία καταβολή έγινε λόγω πλάνης. Με το υπόμνημα απαντήσεως, η GEF επαναδιατυπώνει την άποψη αυτή, η οποία στηριζόταν σε εσφαλμένη μετάφραση του ως άνω άρθρου 1235, πρώτο εδάφιο, του βελγικού αστικού κώδικα. Πράγματι, το άρθρο αυτό ορίζει ότι «κάθε καταβολή προϋποθέτει ενοχή: ό,τι καταβλήθηκε αχρεωστήτως δύναται να αναζητηθεί». Η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι το ποσό του οποίου ζητείται η καταβολή καταβλήθηκε «αχρεωστήτως». Κατά την GEF, το ποσό ήταν οφειλόμενο, σε περίπτωση δε αμφιβολίας, η Επιτροπή έπρεπε να αποδείξει ότι κατέβαλε λόγω πλάνης, πράγμα που δεν συμβαίνει εν προκειμένω.

79 Εν συνεχεία, αντιθέτως προς την άποψη της Επιτροπής, η GEF ισχυρίστηκε, με το έγγραφο του J. Pirenne, της 31ης Ιανουαρίου 2000, ότι δεν πρόκειται για σύμβαση επιδοτήσεως, στο πλαίσιο δε του ευρωπαϊκού προγράμματος υποστηρίξεως δεν γίνεται καμία αναφορά σε οποιασδήποτε μορφής σύμβαση επιδοτήσεως. Αυτό άλλωστε αναγνώρισε η Επιτροπή με το έγγραφο της 20ής Μαρτίου 2000, με το οποίο ενέκρινε την αντικατάσταση των λέξεων «Subsidies for EC 26 069» και «Turnover minus subventions» στη σελίδα 3 του σχεδίου εκθέσεως ελέγχου, με τους όρους «Of which EC contract 26 069» και «Turnover minus EC contribution» αντιστοίχως.

80 Τέλος, όσον αφορά ειδικότερα τη δικαιολόγηση των δαπανών που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή, η GEF εκθέτει ορισμένες παρατηρήσεις επί των δαπανών για το «προσωπικό», μεταξύ των οποίων η αμοιβή του C. Goldfinger, καθώς και επί ορισμένων δαπανών στους κωδικούς «έξοδα ταξιδιών και διαβιώσεως» και «λοιπές δαπάνες».

81 Όσον αφορά τις δαπάνες προσωπικού, η GEF παρατηρεί, καταρχάς, ότι πρόκειται για το κύριο σημείο διαφωνίας των συμβαλλομένων, το οποίο ανέκυψε μετά την τελική έκθεση ελέγχου, με την οποία διαπιστώθηκε ότι χρεώθηκαν 9 859 ώρες εργασίας επιπλέον.

82 Συναφώς, η GEF ισχυρίζεται, πρώτον, ότι η Επιτροπή και η ίδια υποτίμησαν την αύξηση του μεγέθους της εργασίας, που οφείλεται στις ταχείες μεταβολές στον τομέα των ηλεκτρονικών συναλλαγών και των συναλλαγών μέσω Διαδικτύου, οι οποίες επέβαλαν διαρκείς προσαρμογές του εύρους των εργασιών και δεν ήταν προβλέψιμες κατά τον χρόνο υπογραφής της συμβάσεως.

83 Ως εκ τούτου, η GEF ευλόγως δήλωσε πολύ περισσότερες ώρες εργασίας και αναπροσάρμοσε σημαντικά τις ωριαίες αμοιβές σε σχέση με τον προϋπολογισμό,

σύμφωνα με τις λεπτομερείς κατευθυντήριες γραμμές που παρέσχε η Επιτροπή μετά την υπογραφή της συμβάσεως. Οι νέες αμοιβές, βάσει των οποίων καταρτίστηκαν οι καταστάσεις δαπανών για τις τρεις πρώτες συμβατικές περιόδους, διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή τον Μάρτιο του 1998, μέσω ενός οικονομικού ερωτηματολογίου που η Επιτροπή ενέκρινε.

84 Η GEF φρονεί ότι η Επιτροπή, εφόσον είχε παρακολουθήσει προσεκτικά τόσο τις ολοκληρωθείσες όσο και τις επικείμενες εργασίες στο πλαίσιο του έργου και είχε ενημερωθεί λεπτομερώς, με κάθε κατάσταση δαπανών, για τον χρόνο απασχολήσεως του προσωπικού της GEF στο έργο, γνώριζε, μετά την υποβολή της πρώτης καταστάσεως δαπανών τον Μάρτιο του 1998, ότι θα γινόταν υπέρβαση του προϋπολογισθέντος αριθμού ωρών εργασίας και, μετά την υποβολή της δεύτερης καταστάσεως δαπανών τον Οκτώβριο του 1998, ότι πράγματι έγινε υπέρβαση του αριθμού αυτού. Εξάλλου, καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, η Επιτροπή ουδέποτε διατύπωσε αρνητικές παρατηρήσεις σχετικά με τον αναλωθέντα χρόνο εργασίας και τις αμοιβές βάσει των οποίων η GEF υπολόγιζε τις δαπάνες προσωπικού. Αντιθέτως, όλοι οι εμπλεκόμενοι υπάλληλοι της Επιτροπής διατύπωσαν θετικές κρίσεις για την εξέλιξη του έργου και υποστήριζαν τον τρόπο με τον οποίον η GEF το υλοποιούσε. Από αυτό προκύπτει ότι η Επιτροπή ενέκρινε τον αυξημένο αριθμό ωρών εργασίας για το έργο και τις αμοιβές της GEF και εξηγεί γιατί η Επιτροπή εξόφλησε τις καταστάσεις δαπανών. Επομένως, είναι εσφαλμένος ο ισχυρισμός στη δεύτερη έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως, ότι η Επιτροπή δεν ενέκρινε τον επιπλέον χρόνο που ανάλωσε η GEF για το έργο.

85 Εξάλλου, η υπέρβαση του προϋπολογισθέντος αριθμού ωρών εργασίας δεν συνεπάγεται τροποποίηση της συμβάσεως, αφού ο αριθμός αυτός, αντιθέτως με το συμβατικό όριο των 440 000 ευρώ, δεν αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της. Υπό το πρίσμα αυτό, η GEF τονίζει, αφενός, ότι ο ισχυρισμός της Επιτροπής, στην τελική έκθεση ελέγχου, ότι οι προβλεφθείσες με τη σύμβαση ημέρες εργασίας ανά εργαζόμενο για το έργο είναι 447 ημέρες ή 3 576 ώρες εργασίας, συνιστά απλή εκτίμηση και όχι ανώτατο όριο ημερών και ωρών εργασίας.

86 Αφετέρου, όσον αφορά τον ισχυρισμό, στη δεύτερη έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως, ότι ο αριθμός των ωρών εργασίας για το έργο είχε αρχικώς προβλεφθεί ως ανώτατο όριο του οποίου η υπέρβαση επιτρέπεται μόνον κατόπιν έγγραφης εγκρίσεως της Επιτροπής, η GEF προβάλλει ότι, όταν συνήφθη η σύμβαση, ήταν αδύνατον να καθοριστεί αντικειμενικά και επακριβώς ο αριθμός των ωρών εργασίας που θα απαιτούσε η υλοποίηση του έργου. Αυτό εξηγεί το γεγονός ότι οι συμβαλλόμενοι συμφώνησαν να ορίσουν το ποσό των 440 000 ευρώ, κατανεμημένο σε διάφορες εργασίες και κατηγορίες δαπανών, ως ανώτατο όριο των επιτρεπομένων δαπανών, χωρίς να ορίσουν ότι το ποσό αυτό προκύπτει από κάποιον προκαθορισμένο αριθμό ωρών εργασίας. Καμία διάταξη της συμβάσεως δεν προβλέπει ότι δεν επιτρέπεται υπέρβαση του προϋπολογισθέντος αριθμού ωρών εργασίας ούτε ότι, σε τέτοια περίπτωση, απαιτείται τροποποίηση της συμβάσεως, όπως θα συνέβαινε αν η GEF ζητούσε εισφορά μεγαλύτερη των 440 000 ευρώ. Από αυτό η GEF συνάγει ότι κριτήριο για την κάλυψη των δαπανών προσωπικού δεν ήταν ο προϋπολογισμός, αλλά η δυνατότητα εγκρίσεώς τους και η μη υπέρβαση των 440 000 ευρώ.

87 Δεύτερον, όσον αφορά τις δηλωθείσες ώρες εργασίας για το έργο και τις σχετικές δαπάνες, η GEF φρονεί ότι η Επιτροπή εσφαλμένως θεώρησε, με το σχέδιο εκθέσεως ελέγχου και με την τελική έκθεση ελέγχου, ότι ο αριθμός των ωρών εργασίας υπερτιμήθηκε λόγω μη καταγραφής του χρόνου εργασίας και μη τηρήσεως δελτίων παρουσίας.

88 Η GEF ισχυρίζεται, καταρχάς, ότι συμπλήρωσε όλα τα απαιτούμενα έντυπα και τήρησε όλες τις ισχύουσες διατάξεις νόμου και, ιδιαίτερα, όλες τις απαιτήσεις της αρμόδιας για θέματα κοινωνικού δικαίου υπηρεσίας Securex, τις διατάξεις της βελγικής νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφαλίσεως, καθώς και τις αρχές της λογιστικής, κατ' εφαρμογή του άρθρου 15, παράγραφος 1, των γενικών όρων, διάταξη η οποία, σύμφωνα με το σχέδιο εκθέσεως ελέγχου, τηρήθηκε πλήρως.

89 Πράγματι, η GEF συμπλήρωσε και απέστειλε στην Επιτροπή το οικονομικό ερωτηματολόγιο για τις προϋπολογισθείσες δαπάνες και, σε κάθε κατάσταση δαπανών που έστειλε στην Επιτροπή, επισύναψε λεπτομερή ανάλυση των δαπανών προσωπικού, περιλαμβανομένων του αριθμού των ωρών εργασίας και της τιμής ανά

μονάδα εργασίας. Στο τέλος της συμβατικής περιόδου, η GEF κατάρτισε συνοπτική κατάσταση δαπανών για όλη τη συμβατική περίοδο και υπέβαλε στην Επιτροπή προσαρμοσμένο οικονομικό ερωτηματολόγιο. Περαιτέρω, η GEF τήρησε στοιχεία σχετικά με τον χρόνο εργασίας κάθε μέλους του προσωπικού για το έργο. Προς τούτο, χρησιμοποίησε και χρησιμοποιεί ακόμη τα έντυπα της αρμόδιας για θέματα κοινωνικού δικαίου υπηρεσίας Securex. Εκτός των εντύπων αυτών, η GEF επίσης κατάρτισε συμπληρωματικά δελτία παρουσίας με τα οποία κατέγραφε τις ανά ημέρα ώρες εργασίας των εργαζομένων κάθε επαγγελματικής κατηγορίας που εργάστηκε για το έργο και για τα οποία η Επιτροπή διαβεβαίωσε, με το έγγραφο της 20ής Μαρτίου 2000, ότι δεν έχει επιβάλει κανένα πρότυπο ως υποχρεωτικό.

90 Υποστηρίζει, ακόμη, ότι, τον Ιούνιο του 1999, τα σχετικά με τις ώρες εργασίας έγγραφα, νομίμως συμπληρωμένα σύμφωνα με τους κανόνες που έχει θεσπίσει η αρμόδια για θέματα κοινωνικού δικαίου υπηρεσία Securex, καθώς και τα συμπληρωματικά δελτία παρουσίας που κατάρτισε ο C. Goldfinger τέθηκαν υπόψη των ελεγκτών, αλλά, επειδή αυτοί αρνήθηκαν να τα πάρουν μαζί τους, η GEF τα διαβίβασε στην Επιτροπή στις 14 Νοεμβρίου 2000. Διευκρινίζει επίσης ότι η επιστολή του J. Pirenne, της 31ης Ιανουαρίου 2000, αφορούσε τα έγγραφα αυτά. Η GEF δηλώνει ότι δύναται να παράσχει στο Πρωτοδικείο αποδεικτικά στοιχεία για όλες τις δαπάνες της, καθώς και αντίγραφα όλων των δελτίων παρουσίας και των τιμολογίων αγοράς.

91 Εν συνεχεία, επισημαίνει ότι το άρθρο 13, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, των γενικών όρων δεν υποχρεώνει κάθε εργαζόμενο να συντάσσει δικά του δελτία παρουσίας. Ειδικότερα, η GEF υποστηρίζει ότι τα σχετικά με την καταγραφή του χρόνου εργασίας έγγραφα και τα δελτία παρουσίας καταρτίστηκαν από την επικεφαλής του έργου και ότι, ως εκ τούτου, είναι επικυρωμένα από αυτόν, όπως επιβάλλει η σύμβαση. Επιπλέον, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ρητώς ότι η GEF ενήργησε σύμφωνα με τη σύμβαση, δηλώνοντας, με τα εγκριτικά δαπανών έγγραφα, τα οποία αφορούσαν τις καταστάσεις δαπανών που υπέβαλε η GEF, ότι «οι δηλωθείσες δαπάνες (όπως έχουν τροποποιηθεί από εμάς) ελέγχθηκαν και κρίθηκαν σύμφωνες με την περιοδική έκθεση προόδου και με τη σύμβαση (βλ. παράρτημα II μέρος Δ), με την επιφύλαξη ελέγχου, προσαρμογής κατόπιν νέου υπολογισμού ή ελέγχου και εγκρίσεως των αμοιβών». Κατά την GEF, από τη ρητή αυτή αναφορά στο μέρος Δ

των γενικών όρων, όπου περιλαμβάνεται το έντυπο που πρέπει να συμπληρώνεται για τις δαπάνες προσωπικού, προκύπτει ότι τήρησε τις οδηγίες της Επιτροπής σχετικά με τον τρόπο δηλώσεως των δαπανών.

92 Τέλος, αν το Πρωτοδικείο κρίνει ότι οι διατάξεις της συμβάσεως και, ιδίως τα άρθρα 13, παράγραφος 1, και 15, παράγραφος 1, των γενικών όρων, δεν είναι αρκετά σαφείς, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η GEF ενήργησε ορθώς και σύμφωνα με τη σύμβαση, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1162 του βελγικού αστικού κώδικα, το οποίο ορίζει ότι, «σε περίπτωση αμφιβολίας, η σύμβαση ερμηνεύεται κατά του δανειστή και υπέρ του οφειλέτη».

93 Ως προς την αμοιβή του C. Goldfinger, ειδικότερα, η GEF προβάλλει ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της ότι η αμοιβή αυτή αμφισβητήθηκε στο πλαίσιο του ελέγχου, παρόλο που η GEF απέδειξε, βάσει των λογαριασμών της εταιρίας, ότι πρόκειται για δαπάνη δυνάμενη να εγκριθεί, αν ληφθεί υπόψη η κατάσταση στη βελγική αγορά.

94 Τρίτον, η GEF αμφισβητεί τη διαδικασία βάσει της οποίας έγινε η δεύτερη τεχνική αξιολόγηση, καθώς και το αποτέλεσμά της.

95 Όσον αφορά τη διαδικασία βάσει της οποίας έγινε η δεύτερη τεχνική αξιολόγηση της 24ης Μαΐου 2000, η GEF φρονεί ότι οι ελεγκτές δεν τήρησαν τα κριτήρια εξετάσεως που επιβάλλει το έγγραφο της Επιτροπής, της 20ής Μαρτίου 2000, διότι δεν ρώτησαν πόσο χρόνο είχε αφιερώσει η GEF για κάθε εργασία ούτε προέβησαν σε εύλογη εκτίμηση του χρόνου αυτού. Πράγματι, απλώς κατένειμαν τον συνολικό αριθμό των ωρών εργασίας, όπως είχε προϋπολογισθεί κατά τον χρόνο υπογραφής της συμβάσεως, στις διάφορες εργασίες και, κατά τα λοιπά, δεν προσπάθησαν καθόλου να επαληθεύσουν αυτούς τους υπολογισμούς με την ομάδα του έργου. Ωστόσο, η προσέγγιση αυτή αντιβαίνει στη σύμβαση, η οποία ορίζει ότι βάση των

πληρωμών εκ μέρους της Επιτροπής δεν είναι οι προϋπολογισθείσες δαπάνες, αλλά αυτές που πράγματι καταβλήθηκαν, δικαιολογούνται και είναι εύλογες. Υπό τις συνθήκες αυτές, η GEF φρονεί ότι είναι εσφαλμένο το περιεχόμενο της τελικής εκθέσεως ελέγχου, καθόσον αυτή στηρίχθηκε στην έκθεση της δεύτερης τεχνικής αξιολογήσεως.

96 Ως προς το αποτέλεσμα της δεύτερης τεχνικής αξιολογήσεως, η GEF υπογραμμίζει ότι δεν είναι εύλογο ο εγκριθείς από την Επιτροπή αριθμός των ωρών εργασίας για το σχέδιο να είναι μικρότερος του προϋπολογισθέντος. Κατά την GEF, αποδείχθηκε ότι πράγματι κατέβαλε τις δαπάνες που δήλωσε με τις καταστάσεις δαπανών και ότι η Επιτροπή παραδέχθηκε τούτο όχι μόνο με την τελική έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως, αλλά και με το σχέδιο εκθέσεως ελέγχου, που αμφότερα επιβεβαιώνουν ότι οι λογαριασμοί της GEF είναι ακριβείς. Η GEF επισημαίνει, συναφώς, ότι, με την τελική έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως, η οποία παρατίθεται στο σχέδιο εκθέσεως ελέγχου, η Επιτροπή δήλωσε ότι «το έργο ολοκληρώθηκε και οι πόροι χρησιμοποιήθηκαν», καταλήγοντας ότι «η χρήση των πόρων ήταν εν γένει χρηστή».

97 Τέταρτον, η GEF υποστηρίζει ότι η Επιτροπή εσφαλμένως δεν έλαβε υπόψη της, κατά την κατάρτιση της τελικής εκθέσεως ελέγχου, τις παρατηρήσεις που διατύπωσε ο J. Pirenne, με το έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 2000, επί του σχεδίου εκθέσεως ελέγχου.

98 Αφενός, η GEF επισημαίνει, ιδίως, τον ισχυρισμό στην τελική έκθεση ελέγχου, ο οποίος επαναλαμβάνει αυτόν του σχεδίου της εκθέσεως αυτής, ότι δεν είναι δικαιολογημένες οι 202 ώρες που δηλώθηκαν για την εργασία ενός ειδικού πληροφορικής τον Ιούλιο και τον Οκτώβριο του 1997, αφού το πρόσωπο αυτό ξεκίνησε να δουλεύει για την GEF μόλις στις 3 Νοεμβρίου 1997. Ο J. Pirenne, όμως, αναφέρει στο έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 2000 ότι, τον Ιούλιο, τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο του 1997, τα καθήκοντα του ειδικού πληροφορικής άσκησαν διαδοχικά τρία πρόσωπα. Εξάλλου, η GEF επισημαίνει, συναφώς, ότι η σύμβαση δεν περιέχει καμία διάταξη που να απαγορεύει τη χρησιμοποίηση περισσότερων προσώπων για την ολοκλήρωση συγκεκριμένης εργασίας και προσθέτει ότι, εν προκειμένω, όλοι όσοι εργάστηκαν ως ειδικοί πληροφορικής είχαν τα προσόντα για την άσκηση αυτών των καθηκόντων.

99 Αφετέρου, η GEF αναφέρεται στον συσχετισμό του κύκλου εργασιών προς τις δαπάνες προσωπικού, καθώς και στη διαπίστωση ότι οι χρεωθείσες δαπάνες προσωπικού ήταν σημαντικά υπερτιμημένες, καθώς τόσο ο συσχετισμός όσο και η διαπίστωση περιλαμβάνονται στο σχέδιο εκθέσεως ελέγχου και επαναλαμβάνονται στην τελική έκθεση ελέγχου. Συναφώς, ο J. Pirenne σαφώς εξήγησε, με το έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 2000, ότι οι ελεγκτές δεν παρουσίασαν σωστά τις παρατηρήσεις και τα αριθμητικά δεδομένα που υπέβαλε η GEF, διότι δεν έλαβαν υπόψη τους, μεταξύ άλλων, ότι ένα έργο του οποίου η υλοποίηση εκτείνεται σε διαδοχικές λογιστικές περιόδους συνεπάγεται κλιμάκωση δαπανών και εσόδων καθ' όλη τη διάρκειά της. Ως εκ τούτου, ενώ η οικονομική χρήση της GEF ξεκινά την 1η Οκτωβρίου και λήγει στις 30 Σεπτεμβρίου, οι δαπάνες καταχωρίστηκαν σύμφωνα με τη μέθοδο που υπέδειξε η Επιτροπή, βάσει της οποίας η οικονομική χρήση αρχίζει τον Ιούλιο. Αυτό δεν είχε γίνει, ενδεχομένως, σαφές όταν η GEF υπέβαλε τους λογαριασμούς της, αλλά διευκρινίστηκε με το έγγραφο της GEF, της 31ης Ιανουαρίου 2000, και η Επιτροπή όφειλε να το λάβει υπόψη της κατά την κατάρτιση της τελικής εκθέσεως ελέγχου.

100 Τέλος, η GEF εξετάζει τις λοιπές δαπάνες που απέρριψαν οι ελεγκτές, στους κωδικούς «έξοδα ταξιδιών και διαβιώσεως» και «λοιπές δαπάνες». Η GEF προβάλλει ότι εσφαλμένως απορρίφθηκαν, με το σχέδιο της εκθέσεως ελέγχου, καθώς και με το έγγραφο εγκρίσεως των δαπανών για την τέταρτη περίοδο, οι δαπάνες στους δύο αυτούς κωδικούς, διότι η ίδια τεκμηρίωσε και δικαιολόγησε όλες αυτές τις δαπάνες. Προσάπτει, ακόμη, στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη της τις παρατηρήσεις που διατύπωσε ο J. Pirenne με το έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 2000. Η GEF προτείνει να προσκομίσει εκ νέου τις αποδείξεις για τις δαπάνες αυτές στο πλαίσιο της παρούσας δίκης.

101 Όσον αφορά, ειδικότερα, το ποσό των 3 145,05 ευρώ που καταβλήθηκε για τη μελέτη Datamonitor, η GEF ισχυρίζεται ότι πρόκειται για δαπάνη τεκμηριώσεως του έργου, την οποίαν οι ελεγκτές εσφαλμένως χαρακτήρισαν δαπάνη τεχνικής υποστηρίξεως. Επομένως, η καταβολή της δαπάνης αυτής δεν απαιτεί προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 3, των γενικών όρων. Εξάλλου, η GEF ισχυρίζεται ότι έθεσε τη μελέτη και το σχετικό τιμολόγιο στη διάθεση των ελεγκτών, οι οποίοι, όμως, αρνήθηκαν να διορθώσουν το σφάλμα τους.

102 Όσον αφορά τον κωδικό «λοιπές δαπάνες» και, ειδικότερα, τις δηλωθείσες δαπάνες 1790,31 ευρώ, οι οποίες βεβαιώνονται με τιμολόγια και αφορούν την αγορά μικροαντικειμένων από βιβλιοπωλεία, η GEF φρονεί ότι η δαπάνη καταλέγεται στις δαπάνες τεκμηριώσεως, οι οποίες αποδίδονται μέχρι το ποσό των 11056 ευρώ, και ότι ήταν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών που προβλέπονται στο πλαίσιο του έργου.

103 Η Επιτροπή αμφισβητεί τη βασιμότητα του λόγου αυτού, ισχυριζόμενη ότι δεν παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη σύμβαση.

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

104 Επιβάλλεται, καταρχάς, να υπομνηστεί ότι, βάσει της συμβάσεως, η GEF ανέλαβε την υλοποίηση του έργου που καθορίζεται στο τεχνικό παράρτημα. Το έργο συνίσταται στην υποστήριξη της FIWG, διά της εκτελέσεως έξι διαφορετικών εργασιών, κάθε μία από τις οποίες περιλαμβάνει διάφορες παροχές προς εκπλήρωση.

105 Επίσης, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 6 της αποφάσεως 94/763, η σύμβαση διευκρινίζει, μεταξύ άλλων, τις ρυθμίσεις περί διοικητικής, δημοσιονομικής και τεχνικής εποπτείας του έργου.

106 Η GEF όφειλε, μεταξύ άλλων, να υποβάλλει στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 6 της συμβάσεως και το άρθρο 9 των γενικών όρων, τέσσερις περιοδικές εκθέσεις προόδου των εργασιών ανά εξάμηνο από την έναρξη του έργου. Αυτό παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να αξιολογεί την πρόοδο και τη συνεργασία που επιτυγχάνονται στο πλαίσιο του έργου ή κάθε σχετικής με αυτό εργασίας. Η GEF όφειλε, επίσης, να υποβάλει τελική έκθεση περί των εργασιών, των στόχων, των αποτελεσμάτων και των συμπερασμάτων του έργου. Τέλος, κατά τα άρθρα 4 και 5 της συμβάσεως, η GEF όφειλε να υποβάλλει στην Επιτροπή, ανά εξάμηνο από την αρχή της συμβάσεως, τέσσερις καταστάσεις δαπανών που αντιστοιχούν στις ίδιες περιόδους που καλύπτουν οι ως άνω τέσσερις εκθέσεις, ώστε η Επιτροπή να μπορεί να προβεί στις σχετικές μερικές καταβολές.

107 Εξάλλου, η σύμβαση έθετε τις προϋποθέσεις αποδόσεως των διαφόρων κατηγοριών εξόδων της GEF.

108 Κατόπιν των στοιχείων αυτών, καθώς και της απαντήσεως που έδωσε η GEF, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, στα σχετικά ερωτήματα του Πρωτοδικείου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ενάγουσα δεν απέδειξε ποια επιρροή ασκεί στην επίλυση της διαφοράς το αν η σύμβαση πρέπει να χαρακτηριστεί σύμβαση επιδοτήσεως. Κατά συνέπεια, το κατά πόσον οι συμβαλλόμενοι εκπλήρωσαν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις πρέπει να εξεταστεί αποκλειστικά υπό το πρίσμα των διατάξεων της συμβάσεως (βλ., κατά την έννοια αυτή, την παρατιθέμενη στη σκέψη 73 ανωτέρω απόφαση Toditec κατά Επιτροπής, σκέψη 77).

109 Εν συνεχεία, επιβάλλεται να αναλυθούν οι διατάξεις της συμβάσεως, που διέπουν τις διάφορες κατηγορίες δαπανών για την υλοποίηση του έργου, καθώς και για τις σχετικές με την απόδοσή τους προϋποθέσεις.

110 Όσον αφορά τις προβλεπόμενες στο άρθρο 13 των γενικών όρων κατηγορίες δαπανών που μπορούν να πραγματοποιηθούν για την υλοποίηση του έργου, ήτοι τις δαπάνες προσωπικού, τις δαπάνες δικτύου, τις λοιπές δαπάνες, τις ειδικές

σημαντικές δαπάνες και τα γενικά έξοδα, το άρθρο 12 των γενικών όρων ορίζει, στην παράγραφο 1, ότι αποδοτέες είναι οι οριζόμενες στο άρθρο 13 των γενικών όρων πραγματικές δαπάνες, εφόσον είναι απαραίτητες για το έργο, μπορούν να αποδειχθούν και καταβλήθηκαν κατά τη διάρκεια του έργου. Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου προβλέπεται, εξάλλου, ότι προϋπολογισθείσες δαπάνες εργασίας ανά κατηγορία ορίζονται ενδεικτικώς. Τα μέλη δύνανται να μεταφέρουν τις προϋπολογισθείσες δαπάνες από μία κατηγορία σε άλλη, εφόσον δεν μεταβάλλεται εκ βάθρων ο σκοπός του έργου.

111 Το άρθρο 13, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, των γενικών όρων ορίζει ότι η υποχρέωση περί καταγραφής και πιστοποιήσεως του συνόλου των δηλούμενων ωρών εργασίας του προσωπικού πληρούται, κατ' ελάχιστον, με καταγραφή του χρόνου εργασίας, πιστοποιούμενη τουλάχιστον μία φορά το μήνα από τον επικεφαλής του έργου ή από άλλο, νομίμως εξουσιοδοτημένο, ανώτερο στέλεχος της αναδόχου επιχειρήσεως. Εξάλλου, στο άρθρο 15, παράγραφος 1, των γενικών όρων διευκρινίζεται ότι ο ανάδοχος οφείλει να συντάσσει, τακτικά και σύμφωνα με τη συνήθη λογιστική μέθοδο στο κράτος όπου είναι εγκατεστημένος, δικές του λογιστικές καταστάσεις, προς τεκμηρίωση και δικαιολόγηση των καταγεγραμμένων δαπανών και ωρών. Τα έγγραφα πρέπει να είναι διαθέσιμα κατά τους ελέγχους.

112 Επομένως, απόκειται στην GEF να αποδείξει ότι οι δαπάνες που δήλωσε με τις υποβληθείσες στην Επιτροπή καταστάσεις δαπανών είναι πραγματικές, ότι ήταν όντως αναγκαίες για την υλοποίηση του έργου και ότι όντως καταβλήθηκαν κατά τη διάρκειά της. Έπεται ακόμη ότι, για τις αποδείξεις αυτές, η GEF οφείλει να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις των άρθρων 13, παράγραφος 1, και 15, παράγραφος 1, των γενικών όρων και να τηρεί πιστοποιημένο αρχείο των ωρών εργασίας, καθώς και λογιστικές καταστάσεις σύμφωνες με τις ισχύουσες στο Βέλγιο διατάξεις.

113 Κατόπιν των εκτιμήσεων αυτών, δεν μπορεί να γίνει δεκτή η επιχειρηματολογία που αναπτύσσει η GEF βάσει του άρθρου 1235, πρώτο εδάφιο, του βελγικού αστικού κώδικα, προς στήριξη του αιτήματός της να υποχρεωθεί η Επιτροπή στην έκδοση πιστωτικού σημειώματος για 273 516 ευρώ. Πράγματι, σύμφωνα με την επιχειρηματολογία αυτή, μετατίθεται στην Επιτροπή το βάρος να αποδείξει ότι κατέβαλε αχρεωστήτως στην GEF το ποσό των 273 516 ευρώ, η επιστροφή του οποίου ζητήθηκε με το χρεωστικό σημείωμα της Επιτροπής, της 11ης Ιουλίου 2001.

114 Ωστόσο, το αίτημα επιστροφής που απηύθυνε η Επιτροπή στηρίζεται στο άρθρο 16, παράγραφος 3, των γενικών όρων το οποίο ορίζει ότι, όταν η συνολική, οφειλόμενη στο πλαίσιο του έργου, χρηματική εισφορά, καθώς και το αποτέλεσμα παντός ελέγχου, είναι μικρότερη των χρηματικών ποσών που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του έργου, οι ανάδοχοι επιστρέφουν αμέσως τη διαφορά στην Επιτροπή. Ωστόσο, η διαπίστωση ότι το καταβληθέν ποσό είναι μεγαλύτερο από τη συνολική οφειλόμενη εισφορά για το έργο στηρίζεται στην απόδειξη των δαπανών που καταβλήθηκαν για την υλοποίηση του έργου, απόδειξη που, σύμφωνα με τη σύμβαση, βαρύνει την GEF και όχι την Επιτροπή.

115 Επομένως, το αίτημα να υποχρεωθεί η Επιτροπή να εκδώσει πιστωτικό σημείωμα για 273 516 ευρώ, ώστε να ακυρωθεί το χρεωστικό σημείωμα που εξέδωσε στις 11 Ιουλίου 2001, συνδέεται με αυτό της επιστροφής 40 693 ευρώ, με την έννοια ότι στηρίζονται αμφότερα στον ισχυρισμό της GEF ότι τήρησε τις συμβατικές της υποχρεώσεις. Αν η GEF αποδείξει ότι τήρησε τις συμβατικές της υποχρεώσεις, προκύπτει αναγκαστικά ότι η GEF δικαιούται να εισπράξει 40 693 ευρώ και ότι το χρεωστικό σημείωμα της Επιτροπής για 273 516 ευρώ στερείται κάθε βασιμότητας.

116 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται να εξεταστεί το αίτημα της GEF σε σχέση με κάθε μία από τις κατηγορίες δαπανών των οποίων ζητεί την επιστροφή και τις οποίες ισχυρίζεται ότι απέδειξε, ήτοι τις δαπάνες για το «προσωπικό», στις οποίες περιλαμβάνεται η αμοιβή του C. Goldfinger, και ορισμένες δαπάνες στους κωδικούς «έξοδα ταξιδιών και διαβιώσεως» και «λοιπές δαπάνες».

Επί των δαπανών για το «προσωπικό»

117 Τα διάφορα επιχειρήματα που προέβαλε η GEF περί των δαπανών προσωπικού αφορούν κατ' ουσία τρία ζητήματα: πρώτον, το αν η Επιτροπή ενέκρινε την υπέρβαση των προϋπολογισθεισών ωρών εργασίας, καθώς και τις προσαρμογές της

αμοιβής βάσει της οποίας υπολογίστηκαν οι προϋπολογισθείσες με τη σύμβαση δαπάνες προσωπικού, δεύτερον, το αν η GEF απέδειξε, σύμφωνα με τις διατάξεις της συμβάσεως, τις ώρες εργασίας που ισχυρίζεται ότι αναλώθηκαν για την υλοποίηση του έργου και, τρίτον, το αν είναι ανακριβείς οι διαπιστώσεις των ελεγκτών σχετικά με τις ώρες εργασίας και τις δαπάνες προσωπικού, οι οποίες περιλαμβάνονται στη δεύτερη έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως και στην τελική έκθεση ελέγχου.

— Επί της εγκρίσεως από την Επιτροπή της αυξήσεως του αριθμού των ωρών εργασίας και της αναπροσαρμογής της προϋπολογισθείσας με τη σύμβαση αμοιβής

118 Καταρχάς, πρέπει να προσδιοριστεί αν η έγκριση από την Επιτροπή των καταστάσεων δαπανών που υπέβαλε η GEF και οι μερικές καταβολές που πραγματοποιήθηκαν συναφώς συνεπάγονται έγκριση της υπερβάσεως του αριθμού των ωρών εργασίας και της αναπροσαρμογής του προϋπολογισθεισών με τη σύμβαση αμοιβών.

119 Επιβάλλεται, συναφώς, η διαπίστωση ότι, όσον αφορά την εισφορά της Επιτροπής, το άρθρο 3, παράγραφοι 1 και 2, της συμβάσεως ορίζει ότι η Επιτροπή εισφέρει το 100 % των αποδοτέων δαπανών για το έργο, μέχρι 440 000 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο συνολικό προϋπολογισθέν κόστος του έργου.

120 Κατά το άρθρο 4 της συμβάσεως, το οποίο καθορίζει το χρονοδιάγραμμα των πληρωμών της Επιτροπής, αυτή καταβάλλει την εισφορά της, καταρχάς, με προκαταβολή 165 000 ευρώ και, εν συνεχεία, με μερικές καταβολές εντός δύο μηνών από την έγκριση των διαφόρων περιοδικών εκθέσεων προόδου των εργασιών και των αντίστοιχων καταστάσεων δαπανών. Τέλος, το υπόλοιπο της συνολικής

εισφοράς καταβάλλεται εντός δύο μηνών από την έγκριση της τελευταίας εκθέσεως, εγγράφου ή άλλης παροχής στο πλαίσιο του έργου, που περιλαμβάνονται στο τεχνικό παράρτημα, και της προβλεπόμενης στο άρθρο 5, παράγραφος 2, της συμβάσεως καταστάσεως δαπανών για την τελευταία περίοδο.

121 Το άρθρο 16, παράγραφος 2, των γενικών όρων ορίζει ότι, με την επιφύλαξη του άρθρου 17, περί ελέγχου, όλες οι πληρωμές θεωρούνται προκαταβολές μέχρι την έγκριση των λοιπών παροχών στο πλαίσιο του έργου ή, τουλάχιστον, μέχρι την έγκριση της τελικής εκθέσεως. Η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου ορίζει, εξάλλου, ότι, όταν η συνολικώς οφειλόμενη για το έργο χρηματική εισφορά, περιλαμβανομένης αυτής που προκύπτει κατόπιν ελέγχου, είναι μικρότερη των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν, ο ανάδοχος επιστρέφει αμέσως τη διαφορά στην Επιτροπή.

122 Από το σύνολο των διατάξεων αυτών συνάγεται ότι όλες οι πληρωμές της Επιτροπής, είτε οι προκαταβολές είτε οι μερικές καταβολές, πρέπει να θεωρούνται προσωρινές, μέχρι την πλήρωση των ως άνω προϋποθέσεων.

123 Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρα 16 και 17 των γενικών όρων, όλες αυτές οι πληρωμές πραγματοποιούνται από την Επιτροπή με την επιφύλαξη του ελέγχου και, επομένως, δεν συνιστούν οριστική τακτοποίηση μιας καταστάσεως δαπανών, μέχρι την πραγματοποίηση τέτοιου ελέγχου ή τη λήξη της προθεσμίας που ορίζεται προς τούτο. Άλλωστε, στα έγγραφα εγκρίσεως των καταστάσεων δαπανών, τα οποία η Επιτροπή απέστειλε στην GEF στις 19 Μαρτίου 1998, 14 Δεκεμβρίου 1998, 27 Ιουλίου 1999 και 14 Δεκεμβρίου 2000, αναφέρεται ρητώς ότι «οι δηλωθείσες δαπάνες (όπως έχουν τροποποιηθεί από εμάς) ελέγχθηκαν και κρίθηκαν σύμφωνες με την περιοδική έκθεση προόδου και με τη σύμβαση (βλ. παράρτημα ΙΙ, μέρος Δ), με την επιφύλαξη ελέγχου, προσαρμογής κατόπιν νέου υπολογισμού ή ελέγχου και εγκρίσεως των αμοιβών».

124 Κατά συνέπεια, ακόμη και αν, όπως ισχυρίζεται η GEF, η Επιτροπή παρακολούθησε προσεκτικά και λεπτομερώς την εξέλιξη του έργου, διατύπωσε θετικές κρίσεις επ' αυτού, δεν επέκρινε τις δηλωθείσες δαπάνες και τις αμοιβές που ίσχυσαν, έλαβε υπόψη της τις καταστάσεις δαπανών που υπέβαλε η GEF, κατόπιν ορισμένων αναπροσαρμογών οφειλόμενων στην απόρριψη ορισμένων δαπανών, και κατέβαλε, ως εκ τούτου, ορισμένα ποσά, δεν σημαίνει ότι ενέκρινε τη σημαντική αύξηση του αριθμού ωρών εργασίας ή την τροποποίηση των ισχυουσών αμοιβών. Πράγματι, ο έλεγχος που διεξήγαγε η Επιτροπή αποσκοπούσε ακριβώς στη διαπίστωση της επιλεξιμότητας των δαπανών των οποίων ζητήθηκε η απόδοση σύμφωνα με τις διατάξεις της συμβάσεως. Επομένως, οι καταστάσεις δαπανών θεωρούνται ότι έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή μόνο μετά από οικονομικό έλεγχο.

125 Δεύτερον, επιβάλλεται να εξεταστούν οι συνθήκες υπό τις οποίες τροποποιήθηκε ο αριθμός των ωρών εργασίας που είχαν προϋπολογισθεί με τη σύμβαση, τροποποίηση που, κατά την GEF, κατέστη απαραίτητη λόγω της εξελίξεως του περιβάλλοντος εντός του οποίου εντάσσεται το έργο.

126 Συναφώς, επιβάλλεται να επισημανθεί εξαρχής ότι όσον αφορά τις αμοιβές που ίσχυσαν, η GEF εξήγησε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, απαντώντας σε ερώτημα του Πρωτοδικείου, ότι η αναφορά στις εν λόγω αμοιβές στο πλαίσιο της παρούσας διαφοράς οφείλεται στην ταυτόχρονη προσαρμογή του αριθμού των ωρών εργασίας και των ωριαίων αμοιβών και στο ότι από το συνδυασμό των δύο αυτών στοιχείων προκύπτει το συνολικό ποσό των δαπανών υλοποιήσεως του έργου. Ωστόσο, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η GEF δεν προέβαλε καμία αιτίαση κατά της προσαρμογής των εν λόγω αμοιβών ούτε αμφισβήτησε το ποσό που ενέκρινε η Επιτροπή κατά τον έλεγχο.

127 Επομένως, η ανάλυση του Πρωτοδικείου θα περιοριστεί στον αριθμό των ωρών εργασίας που αναλώθηκαν για το έργο.

128 Επιβάλλεται, συναφώς, η διαπίστωση ότι, σύμφωνα με την εκδοχή που παρατίθεται στο παράρτημα 3 του εγγράφου με τις απαντήσεις της GEF στα ερωτήματα του Πρωτοδικείου, το τεχνικό παράρτημα περιέχει, στο σημείο 3.7, πίνακα με τίτλο «Human Resources Requirements per Task (in man/days)» (στο εξής: πίνακας 1), από τον οποίον προκύπτει ότι οι προβλεφθείσες με τη σύμβαση ημέρες εργασίας ανά εργαζόμενο, για την εκτέλεση των εργασιών που περιγράφονται στο τεχνικό παράρτημα, ανέρχονται σε 447 και ισοδυναμούν με 3 576 ώρες εργασίας (447 ημέρες ανά εργαζόμενο x 8 ώρες = 3 576 ώρες) και με 894 ώρες εργασίας ανά εξάμηνο (3 576 ώρες εργασίας: 4 εξάμηνα = 894 ώρες ανά εξάμηνο).

129 Ο πίνακας με τον τίτλο «Cost estimates per Task (in ECU)» (στο εξής: πίνακας 2), που παρατίθεται στο ίδιο σημείο 3.7, περιέχει εκτίμηση των δαπανών για κάθε μία από τις έξι εργασίες, ανά κατηγορία δαπανών.

130 Ο πίνακας με τίτλο «Unit Costs Assumptions (in ECU)» (στο εξής: πίνακας 3), ο οποίος προβλέπει την ημερήσια αμοιβή, μεταξύ άλλων, του «Project manager» (1 050), του «Senior Consultant» (1 050), του «Consultant» (650) και του «Information Specialist» (300) και περιλήφθηκε στη συνημμένη στο δικόγραφο της αγωγής εκδοχή του τεχνικού παραρτήματος, δεν εμφανίζεται στο τεχνικό παράρτημα που είναι συνημμένο στο παράρτημα 3 των απαντήσεων της GEF στα ερωτήματα του Πρωτοδικείου. Εντούτοις, οι αμοιβές για τις πραγματοποιηθείσες ώρες εργασίας, οι οποίες αναγράφονται στον συνημμένο στο ως άνω απαντητικό έγγραφο της GEF πίνακα, είναι κατά τι διαφορετικές από αυτές που παρατίθενται ανωτέρω.

131 Εξάλλου, το ίδιο σημείο 3.7 της εκδοχής του τεχνικού παραρτήματος που είναι συνημμένο στο έγγραφο με τις απαντήσεις της GEF στα ερωτήματα του Πρωτοδικείου περιλαμβάνει πίνακα με τον τίτλο «Total cost estimates per Task (in ECU)» (στο εξής: πίνακας 4), όπου ορίζεται το ύψος των δαπανών για κάθε εργασία, καθώς και η συνολική δαπάνη για το έργο, η οποία ανέρχεται σε 440 000 ευρώ.

132 Από τους πίνακες αυτούς προκύπτει ότι το ανώτατο ποσό των 440 000 ευρώ, που προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφοι 1 και 2, της συμβάσεως, αντιστοιχεί στο στρογγυλοποιημένο ποσό του προϋπολογισθέντος αριθμού ωρών εργασίας που απαιτούνται για την εκτέλεση της κάθε εργασίας (σύμφωνα με τον πίνακα 1), ο οποίος υπολογίζεται σε ημέρες εργασίας ανά εργαζόμενο και πολλαπλασιάζεται με την αμοιβή (που ορίζεται στον πίνακα 3). Το ανώτατο ποσό των 440 000 ευρώ υπολογίζεται βάσει όλων αυτών των δεδομένων, τα οποία αποτελούν, ως εκ τούτου, μαζί με το ποσό αυτό, ουσιώδη στοιχεία της συμβάσεως.

133 Πράγματι, σκοπός της τεχνικής αξιολογήσεως ενός έργου, όπως η επίμαχη που περιλαμβάνεται στο τεχνικό παράρτημα, είναι να δώσει στους συμβαλλομένους τη δυνατότητα να συμφωνήσουν επί του συνολικού προϋπολογισμού του έργου, βάσει του οποίου η Επιτροπή καταβάλλει την εισφορά της. Εν προκειμένω, ο προϋπολογισμός καταρτίστηκε βάσει των ως άνω δεδομένων, για καθένα από τα οποία, περιλαμβανομένου του κυριότερου εξ αυτών, που είναι το μέγεθος της απαιτούμενης εργασίας, υπήρξε συμφωνία των συμβαλλομένων. Ως εκ τούτου, τα δεδομένα αυτά αποτελούν αντικειμενικά κριτήρια με τα οποία εκτιμάται αν οι δηλωθείσες δαπάνες, καθώς και η κάθε αναπροσαρμογή τους, ήταν αναγκαίες για την ορθή υλοποίηση του έργου και σύμφωνες με τη σύμβαση.

134 Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 2, των γενικών όρων, ο προϋπολογισμός των δαπανών τροποποιείται μόνο με μεταφορά δαπανών σε άλλη κατηγορία από αυτή στην οποίαν αρχικώς διατέθηκαν, και όχι με αύξησή τους, και τούτο υπό την προϋπόθεση ότι δεν μεταβάλλεται εκ βάθρων ο σκοπός του έργου

135 Εν προκειμένω, από τη δικογραφία, και ιδίως από την τελική έκθεση ελέγχου, προκύπτει ότι, για τις τέσσερις περιόδους, η GEF χρέωσε αντίστοιχα 2 827, 2 878, 3 005 και 3 569 ώρες εργασίας αντί για τις 894 ώρες εργασίας ανά εξάμηνο, όπως είχε προϋπολογισθεί με τη σύμβαση.

136 Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι μία τόσο σημαντική αύξηση του αριθμού των αναγκαίων για την υλοποίηση του έργου ωρών εργασίας, που είχαν προϋπολογισθεί για την κάθε εργασία και για την κάθε κατηγορία δαπανών, καθώς και η ανακατανομή των δαπανών σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 2, των γενικών όρων, ενδέχεται να επηρεάσουν τη διάσταση και την επιρροή του έργου, καθόσον το μέγεθος της εργασίας για το έργο προσδιορίζει και τα χαρακτηριστικά του. Η απαιτούμενη προσαρμογή της συμβάσεως κατόπιν της σημαντικής αυξήσεως της εργασίας του προσωπικού για το έργο επιβάλλει τροποποίηση της συμβάσεως, όπως ορίζει το άρθρο 8 αυτής, με έγγραφη συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ των εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων των συμβαλλομένων.

137 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από τον ισχυρισμό της GEF ότι το αίτημά της δεν συνεπάγεται ότι η εισφορά θα υπερβεί το ανώτατο ποσό των 440 000 ευρώ. Το ποσό των 440 000 ευρώ αποτελεί ανώτατο όριο του οποίου δεν επιτρέπεται η υπέρβαση και όχι κατώτατο όριο για την απόδοση δαπανών για το έργο ή το μόνο κριτήριο βάσει του οποίου αποδίδονται οι δηλωθείσες δαπάνες προσωπικού. Άλλωστε, η απόδοση των δαπανών εξαρτάται, σύμφωνα με τη σύμβαση, από ορισμένες συγκεκριμένες προϋποθέσεις, μεταξύ των οποίων και οι σχετικές με τις αποδείξεις που πρέπει να προσκομιστούν, και, επομένως, η Επιτροπή δεν μπορεί να προβεί σε καμία καταβολή στο πλαίσιο της συμβάσεως για τον μόνο λόγο ότι η εισφορά της δεν υπερβαίνει το ανώτατο ποσό των 440 000 ευρώ.

138 Τέλος, από τα έγγραφα της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι η GEF πρότεινε στην Επιτροπή την προσαρμογή της συμβάσεως, ώστε να τροποποιηθεί ο προϋπολογισθείς χρόνος εργασίας για το έργο, λόγω των εξελίξεων στο περιβάλλον εντός του οποίου αυτό υλοποιούνταν.

139 Επομένως, η GEF δεν απέδειξε ότι είναι ανακριβής ο ισχυρισμός που περιέχει η δεύτερη έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως, ότι στους ελεγκτές δεν προσκομίστηκε κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι η Επιτροπή είχε εγκρίνει τη σημαντική τροποποίηση του προϋπολογισθέντος για το έργο χρόνου εργασίας.

— Επί των αποδεικτικών στοιχείων για τις ώρες εργασίας που αναλώθηκαν για το έργο

140 Ως προς το αν η GEF προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία για τις δαπάνες προσωπικού που ισχυρίζεται ότι κατέβαλε για την υλοποίηση του έργου, υπενθυμίζεται ότι, όπως εκτέθηκε στις σκέψεις 110 έως 112 ανωτέρω, η απόδειξη της αναγκαιότητας και της αποτελεσματικής χρησιμοποιήσεως των πραγματικών δαπανών που δηλώθηκαν κατά τη διάρκεια της υλοποιήσεως του έργου υπόκειται σε συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Η GEF όφειλε, δηλαδή, να τηρεί αρχείο με τις ώρες εργασίας, πιστοποιούμενο τουλάχιστον μία φορά τον μήνα από τον επικεφαλής του έργου ή από νομίμως εξουσιοδοτημένο ανώτερο στέλεχος. Όφειλε, ακόμη, να τηρεί λογιστικές καταστάσεις, καθώς και κατάλληλα παραστατικά, τα οποία έπρεπε να είναι διαθέσιμα κατά τους ελέγχους, προς τεκμηρίωση και δικαιολόγηση των δαπανών και των ωρών που δηλώνονται.

141 Επιβάλλεται, επομένως, να διαπιστωθεί αν τα έγγραφα που η GEF προσκόμισε στον έλεγχο πληρούν τις προϋποθέσεις που επιβάλλει η σύμβαση, ώστε να συνιστούν την απαιτούμενη απόδειξη των δαπανών προσωπικού που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του έργου.

142 Από τα έγγραφα της δικογραφίας προκύπτει, συναφώς, ότι απαιτείται να εξεταστούν τρεις κατηγορίες εγγράφων. Η πρώτη κατηγορία αφορά τις λογιστικές καταστάσεις και τα παραστατικά που η GEF οφείλει να τηρεί σύμφωνα με την ισχύουσα στο Βέλγιο νομοθεσία, κατ' επιταγή του άρθρου 15, παράγραφος 1, των γενικών όρων. Η δεύτερη κατηγορία αφορά τα έγγραφα που δείχνουν τον συνολικό ανά μήνα αριθμό ωρών εργασίας καθενός από τα μέλη του προσωπικού, συμπληρωμένα σύμφωνα με τους κανόνες της αρμόδιας για θέματα κοινωνικού δικαίου υπηρεσίας Securex, βάσει των οποίων καταβάλλονται οι μισθοί και οι εισφορές κοινωνικής ασφαλίσεως (στο εξής: δελτία παρουσίας Securex). Η τρίτη κατηγορία συνίσταται στα συμπληρωματικά δελτία παρουσίας που κατήρτισε ο C. Goldfinger κατά τον έλεγχο, βάσει των συμβάσεων εργασίας και ενός ημερολογίου που δεν περιείχε κατάσταση με τις ώρες εργασίας, στα οποία καταγράφονται οι ώρες εργασίας ανά ημέρα για κάθε επαγγελματική κατηγορία που εργάστηκε για την υλοποίηση του έργου (στο εξής: συμπληρωματικά δελτία παρουσίας).

143 Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία εγγράφων, η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι η GEF συμπλήρωσε και της απέστειλε δύο οικονομικά ερωτηματολόγια και τέσσερις καταστάσεις δαπανών, περιέχουσες λεπτομερή υπολογισμό των δαπανών προσωπικού, περιλαμβανομένων των ωρών εργασίας και της τιμής ανά μονάδα εργασίας. Επίσης, δεν αμφισβητεί ότι η GEF τηρούσε λογιστικές καταστάσεις σύμφωνα με τη βελγική νομοθεσία, τις οποίες έθεσε στη διάθεση των ελεγκτών. Άλλωστε, σύμφωνα με την παράγραφο 3 τόσο του σχεδίου εκθέσεως ελέγχου όσο και της τελικής εκθέσεως ελέγχου, υπό τον τίτλο «Book keeping analysis», οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι η GEF καταρτίζει ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, στις οποίες καταχωρίζει τις δαπάνες βάσει των οποίων συνέταξε τις υποβληθείσες καταστάσεις δαπανών. Εντούτοις, η διαπίστωση των ελεγκτών ότι οι καταστάσεις δαπανών συμφωνούν, στο σημείο αυτό, με τους λογαριασμούς της GEF δεν συνεπάγεται ότι η GEF τηρούσε τα απαραίτητα παραστατικά για να τεκμηριώσει και να δικαιολογήσει, σύμφωνα με τη σύμβαση, τις δαπάνες και τις ώρες εργασίας που δήλωσε ως συναφείς με το έργο. Επιβάλλεται, συνεπώς, η ανάλυση των δύο άλλων κατηγοριών εγγράφων.

144 Όσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία εγγράφων, η Επιτροπή δέχεται ότι η GEF τηρούσε τα δελτία παρουσίας Securex και επισήμανε ότι αυτά δόθηκαν στους ελεγκτές κατά τον έλεγχο που διεξήχθη στις 18 και 21 Ιουνίου 1999 και υποβλήθηκαν στην Επιτροπή στις 20 Νοεμβρίου 2000. Ωστόσο, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, τα εν λόγω δελτία παρουσίας συνιστούν καταγραφή των ωρών εργασίας, κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, των γενικών όρων, μόνον αν αναγράφονται σε αυτά οι πραγματικές ώρες εργασίας για το έργο. Ωστόσο, η GEF παραδέχθηκε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι τα εν λόγω δελτία δεν περιέχουν τέτοιες πληροφορίες.

145 Βεβαίως, όπως ισχυρίζεται η GEF και παραδέχθηκε η Επιτροπή με το έγγραφο της 20ής Μαρτίου 2000, η σύμβαση δεν επιβάλλει κανένα συγκεκριμένο πρότυπο για την καταγραφή των ωρών εργασίας. Ωστόσο, από το άρθρο 13, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, και το άρθρο 15, παράγραφος 1, των γενικών όρων προκύπτει ότι τα παραστατικά πρέπει να είναι κατάλληλα για την τεκμηρίωση και δικαιολόγηση των δαπανών και των πραγματικών ωρών εργασίας για το έργο. Πράγματι, δεδομένου ότι προϋπόθεση της καταβολή της εισφοράς εκ μέρους της Επιτροπής είναι οι πραγματικές και αναγκαίες δαπάνες του αναδόχου να αφορούν αποκλειστικά το έργο, η GEF έπρεπε, προκειμένου τα έγγραφα που απαιτούνται

σύμφωνα με τις ως άνω διατάξεις να είναι κατάλληλα, να καταγράφει με σαφήνεια στις καταστάσεις δαπανών ότι οι δαπάνες και οι ώρες εργασίας αφορούν πραγματικά την υλοποίηση του έργου. Κατά συνέπεια, όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, στα έγγραφα αυτά πρέπει να αναγράφονται με ακρίβεια οι ώρες εργασίας, η ταυτότητα του εργαζομένου, ο πραγματικός μισθός του και η σχέση των δαπανών με τις εργασίες που αποτελούν αντικείμενο της οικονομικής συνδρομής της Επιτροπής.

146 Όσον αφορά την τρίτη κατηγορία εγγράφων, η GEF δεν αμφισβήτησε, με τα υπομνήματά της, τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι ο C. Goldfinger κατάρτισε τα συμπληρωματικά δελτία παρουσίας κατά τη διάρκεια του ελέγχου, βάσει των συμβάσεων εργασίας και ενός ημερολογίου που δεν περιείχε ούτε τα ονόματα των μελών του προσωπικού ούτε κατάσταση των ωρών εργασίας για το έργο. Επίσης, δεν ισχυρίστηκε ότι τα δελτία αυτά περιέχουν τα ονόματα των προσώπων που εργάστηκαν στο πλαίσιο του έργου και φέρουν τις υπογραφές τους. Εξάλλου, η GEF παραδέχεται ότι μεταξύ των δελτίων αυτών και των δελτίων παρουσίας Securex, υπάρχει συνολική διαφορά περίπου 120 ωρών (έγγραφο του J. Pirenne της 31ης Ιανουαρίου 2000).

147 Είναι δεδομένο ότι τα συμπληρωματικά δελτία παρουσίας, όπως και τα δελτία παρουσίας Securex, μπορούν να θεωρηθούν αποδεικτικά του χρόνου που εργάστηκε το κάθε μέλος του προσωπικού της GEF για το έργο, μόνον αν αποδειχθεί ότι ανταποκρίνονται στις προϋποθέσεις που παρατίθενται στη σκέψη 145 ανωτέρω.

148 Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, των γενικών όρων, τα έγγραφα για την καταγραφή των δηλωθεισών ωρών εργασίας πιστοποιούνται μία φορά το μήνα από τον επικεφαλής του έργου ή από άλλο, νομίμως εξουσιοδοτημένο, ανώτερο στέλεχος. Η απαίτηση αυτή, η οποία είναι ουσιώδης για τη συμμόρφωση προς την υποχρέωση τηρήσεως πιστοποιημένου αρχείου των ωρών εργασίας που δηλώνονται, επιβάλλει να ενημερώνεται το αρχείο αυτό καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, ήτοι να καταγράφονται οι ώρες εργασίας ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών, πράγμα που δεν συμβιβάζεται με την εκ των υστέρων κατάρτιση συμπληρωματικών δελτίων παρουσίας.

149 Υπό το πρίσμα των διαπιστώσεων που προηγήθηκαν, τα δελτία παρουσίας Securex —λόγω της προαναφερθείσας μη καταγραφής των δαπανών και των ωρών— και τα συμπληρωματικά δελτία παρουσίας που υποβλήθηκαν κατά τον έλεγχο στις 18 και 21 Ιουνίου 1999 —για τους ίδιους λόγους και επειδή δεν είναι πιστοποιημένα τουλάχιστον μία φορά τον μήνα από τον επικεφαλής του έργου ή από άλλο νομίμως εξουσιοδοτημένο ανώτερο στέλεχος— δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι ανταποκρίνονται στις απαιτούμενες δυνάμει της συμβάσεως αποδείξεις.

150 Περαιτέρω, είναι αλυσιτελές το επιχείρημα που η GEF προέβαλε για πρώτη φορά κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι τα συμπληρωματικά δελτία παρουσίας καταρτίστηκαν, ενημερώθηκαν και αρχειοθετήθηκαν σε ηλεκτρονικό μέσο από τον C. Goldfinger. Το γεγονός αυτό, ακόμη και αν είχε αποδειχθεί, δεν αποδεικνύει ότι τα δελτία παρουσίας πληρούν τις προϋποθέσεις που παρατίθενται στη σκέψη 145 ανωτέρω, αφού η GEF παραδέχθηκε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι ουδέποτε είχε την πρόθεση να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τον χρόνο καταρτίσεως των εγγράφων αυτών.

151 Εξάλλου, κατά τη δεύτερη τεχνική αξιολόγηση, η GEF δεν προσκόμισε άλλα έγγραφα προς τεκμηρίωση των δαπανών που δηλώθηκαν και, για τον λόγο αυτόν η τελική έκθεση ελέγχου επαναλαμβάνει τα συμπεράσματα του σχεδίου.

152 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρέλκει η εξέταση της επιχειρηματολογίας των διαδίκων επί των ισχυρισμών που περιέχει η τελική έκθεση ελέγχου σχετικά με τα δελτία που κατάρτισε ο C. Goldfinger, με την έννοια ότι αυτά είναι ανακριβή τόσο όσον αφορά τον χρόνο ενάρξεως της συμβάσεως όσο και τις 202 ώρες εργασίας του ειδικού πληροφορικής που δηλώθηκαν για τον Ιούλιο και τον Οκτώβριο του 1997. Πράγματι, εφόσον δεν μπορεί να κριθεί ότι τα δελτία αυτά πληρούν τις απαιτήσεις περί αποδείξεως που επιβάλλει η σύμβαση, η εκτίμηση των προαναφερθέντων σφαλμάτων καθίσταται άνευ αντικειμένου.

153 Συνεπώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η GEF δεν τηρούσε δελτία παρουσίας για τα μέλη του προσωπικού της, κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, των γενικών όρων.

154 Όσον αφορά, ειδικότερα, την αμοιβή του C. Goldfinger, επιβάλλεται, καταρχάς, η διαπίστωση ότι η GEF ισχυρίζεται μόνον ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της την άποψη που διατύπωσε με το έγγραφο του J. Pirenne, της 31ης Ιανουαρίου 2000, επί του σχεδίου εκθέσεως ελέγχου. Με το έγγραφο αυτό, ο J. Pirenne επανέλαβε τον ισχυρισμό που είχε διατυπώσει η GEF σε προηγούμενο έγγραφο, της 30ής Ιουλίου 1999, ότι ο υπολογισμός της αμοιβής του C. Goldfinger είναι ανακριβής, καθώς και ότι πρόκειται για αποδοτέα δαπάνη, λαμβανομένης υπόψη της καταστάσεως στη βελγική αγορά.

155 Εν συνεχεία, από το σχέδιο εκθέσεως ελέγχου, της 21ης Δεκεμβρίου 1999, προκύπτει ότι οι ελεγκτές, αφού υπολόγισαν εκ νέου την εν λόγω αμοιβή, επειδή το σχετικό ποσό περιλάμβανε πρόσθετες αμοιβές τριών ετών, ενέκριναν τελικά πρόσθετες αμοιβές δύο μόνον ετών.

156 Επομένως, εφόσον η GEF δεν επικρίνει την τροποποίηση του εν λόγω χρονικού διαστήματος, αδυνατεί να αποδείξει ότι ήταν εσφαλμένη η μείωση από τους ελεγκτές του ποσού που έλαβε ο C. Goldfinger ως πρόσθετη αμοιβή και η συνακόλουθη έγκριση των αμοιβών δύο μόνον ετών, όση και η διάρκεια του έργου.

157 Από το σύνολο των προηγουμένων σκέψεων, προκύπτει ότι η GEF δεν τεκμηρίωσε τις δαπάνες προσωπικού που δηλώθηκαν για την υλοποίηση του έργου και δεν απέδειξε ότι ήταν ανακριβής ο υπολογισμός της αμοιβής του C. Goldfinger, κατά τον έλεγχο.

— Επί των ισχυρισμών ότι οι ελεγκτές υπέπεσαν σε ανακρίβειες ως προς τις ώρες εργασίας και τις δαπάνες προσωπικού που αναγράφονται στη δεύτερη έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως και στην τελική έκθεση ελέγχου

158 Επιβάλλεται να εξεταστούν τα επιχειρήματα της GEF ως προς το αν οι ελεγκτές υπέπεσαν σε ανακρίβειες, αφενός, σχετικά με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε κατά τη δεύτερη τεχνική αξιολόγηση και το αποτέλεσμά της ως προς τις ώρες εργασίας και, αφετέρου, σχετικά με τις διαπιστώσεις τους ως προς τις δαπάνες προσωπικού που περιλαμβάνονται στην τελική έκθεση ελέγχου.

159 Όσον αφορά τη δεύτερη τεχνική αξιολόγηση, της 24ης Μαΐου 2000, επιβάλλεται, πρώτον, να απορριφθεί το επιχείρημα της GEF, που αντλείται από παρατυπία στην οποία υπέπεσαν οι ελεγκτές. Κατά την GEF, οι ελεγκτές δεν ακολούθησαν τα κριτήρια εξετάσεως που ορίζει το έγγραφο της Επιτροπής, της 20ής Μαρτίου 2000, καθόσον δεν την ρώτησαν πόσο χρόνο ανάλωσε για κάθε εργασία ούτε εκτίμησαν ευλόγως τον χρόνο που αναλώθηκε για το έργο. Η προσέγγιση που ακολούθησαν, και η οποία συνίσταται στην κατανομή του προϋπολογισθέντος για κάθε εργασία χρόνου, αντιβαίνει στη σύμβαση, η οποία ορίζει ως βάση για τις καταβολές όχι τις προϋπολογισθείσες, αλλά τις πραγματικές δαπάνες που μπορούν να δικαιολογηθούν.

160 Συναφώς, επιβάλλεται να υπομνηστεί, αφενός, ότι, με το έγγραφο της 20ής Μαρτίου 2000, η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι οι προσαρμογές που περιλαμβάνονται στο σχέδιο εκθέσεως ελέγχου στηρίζονται στον προϋπολογισθέντα αριθμό ωρών εργασίας, τον οποίον οι αξιολογητές της αρχικής προτάσεως είχαν κρίνει εύλογο για την εκτέλεση των εργασιών. Μόνον κατόπιν έντονων αντιρρήσεων της GEF κατά των εν λόγω προσαρμογών, πρότεινε η Επιτροπή, με το έγγραφο της 20ής Μαρτίου 2000, τη διεξαγωγή νέου τεχνικού ελέγχου, ώστε να καθοριστεί ο ακριβής αριθμός των ωρών που μπορούν ευλόγως να χρεωθούν για κάθε μία από τις εκτελεσθείσες εργασίας, σύμφωνα με το τεχνικό παράρτημα της συμβάσεως.

161 Αφετέρου, στο παράρτημα Ι της δεύτερης εκθέσεως τεχνικής αξιολογήσεως, όπου ορίζεται ότι σκοπός της αξιολογήσεως είναι η επανεξέταση του χρόνου που θεωρείται ευλόγως απαραίτητος για την υλοποίηση του έργου, διευκρινίζεται ότι, εφόσον το έργο έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο τεχνικής αξιολογήσεως, πρέπει να δοθεί έμφαση, πρώτον, στο αν επιβεβαιώνεται η προηγούμενη αξιολόγηση, δεύτερον, στην αξιολόγηση της συμβατότητας των εργασιών με το πρόγραμμα εργασίας που περιλαμβάνεται στο τεχνικό παράρτημα, τρίτον, στην αξιολόγηση της ορθής εκτελέσεως των εργασιών και, τέταρτον, στην εκτίμηση του αριθμού των ωρών εργασίας που ευλόγως μπορούν να χρεωθούν για κάθε μέλος ή κατηγορία του προσωπικού.

162 Από τη δεύτερη έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως, κατά την οποία ο C. Goldfinger παρουσίασε τα επιτεύγματα στο πλαίσιο του έργου και απάντησε στα ερωτήματα που τέθηκαν κατά τη διάρκεια δύο σχετικών συναντήσεων, προκύπτει ακόμη ότι οι ελεγκτές διαπίστωσαν, καταρχάς, ότι, αντί του αρχικού προϋπολογισμού για 22 μήνες εργασίας ανά εργαζόμενο, απαιτήθηκαν τριπλάσιοι πόροι. Κατά τους ελεγκτές, αυτή η τροποποίηση του αριθμού των αναγκαίων για την υλοποίηση του έργου ωρών εργασίας δεν τεκμηριώνεται από κανένα έγγραφο ούτε εγκρίθηκε από την Επιτροπή. Δεύτερον, οι ελεγκτές εκτίμησαν ότι είναι δυσχερής η αντιστοίχηση των παροχών στο πλαίσιο του έργου με τα διαθέσιμα έγγραφα. Σύμφωνα με την έκθεση, ο C. Goldfinger αναγνώρισε την ύπαρξη αυτής της δυσχέρειας, ισχυριζόμενος ότι οι παροχές αυτές στηρίζονται σε διάφορα έγγραφα και προσαρμόστηκαν με την πάροδο του χρόνου, ώστε να ανταποκρίνονται στην ταχύτατη εξέλιξη του περιβάλλοντος. Ο C. Goldfinger προσέθεσε ακόμη ότι ορισμένες παροχές δεν πραγματοποιήθηκαν λόγω ελλείψεως ενδιαφέροντος των συμβαλλομένων.

163 Τρίτον, οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι δεν προσκομίστηκε κανένα έγγραφο προς στήριξη των εξηγήσεων αυτών. Περαιτέρω, δεν βρήκαν κανένα στοιχείο σχετικό με το ύψος των πόρων που διατέθηκαν για κάθε δέσμη εργασιών, καθώς το μόνο στοιχείο που παρασχέθηκε αφορούσε τις συνολικές δαπάνες σε βελγικά φράγκα. Όταν του ζητήθηκαν σχετικά στοιχεία, ο C. Goldfinger δεν έδωσε καμία εξήγηση.

164 Η GEF δεν αμφισβητεί αυτές τις διαπιστώσεις και ισχυρίζεται απλώς ότι δεν έγινε καμία προσπάθεια επαληθεύσεως των υπολογισμών σε συνεργασία με την ομάδα του έργου.

165 Τέλος, από τις διαπιστώσεις στις σκέψεις 140 έως 153 ανωτέρω προκύπτει ότι η GEF δεν τηρούσε αρχείο των ωρών εργασίας, όπως επιτάσσει το άρθρο 13, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, των γενικών όρων.

166 Βάσει όλων των προηγουμένων στοιχείων, επιβάλλεται, καταρχάς, η επισήμανση ότι καμία διάταξη της συμβάσεως δεν επέβαλλε στην Επιτροπή να προτείνει την πραγματοποίηση συμπληρωματικού τεχνικού ελέγχου. Προκύπτει, συναφώς, από τη δικογραφία ότι η GEF ουδέποτε αμφισβήτησε, ούτε καν ενώπιον του Πρωτοδικείου, ότι συμφώνησε στη διεξαγωγή του εν λόγω ελέγχου.

167 Εν συνεχεία, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, από τα ίδια τα παρατιθέμενα στη σκέψη 161 κριτήρια διεξαγωγής του συγκεκριμένου ελέγχου από τους αξιολογητές, προκύπτει ότι σκοπός του ελέγχου ήταν η αναθεώρηση του πρώτου ελέγχου ως προς τον χρόνο που θεωρήθηκε ευλόγως αναγκαίος για την υλοποίηση του έργου και ότι ο δεύτερος έλεγχος αποτελεί συμβατική υποχρέωση και των δύο συμβαλλομένων.

168 Αν και το αποτέλεσμα στο οποίο κατέληξαν οι αξιολογητές, κατά την εκτέλεση της αποστολής τους, δεν ικανοποίησε την επιθυμία της GEF να αναγνωριστεί ο χρόνος που ισχυρίζεται ότι αναλώθηκε για κάθε εργασία στο πλαίσιο του έργου, εντούτοις η GEF δεν ζήτησε κατόπιν αυτού από την Επιτροπή τη διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης. Εξάλλου, όπως επισημάνθηκε με τη σκέψη 150 ανωτέρω, η GEF ουδέποτε απέδειξε ότι κατέγραφε σε ηλεκτρονικό μέσο τα συμπληρωματικά δελτία παρουσίας βάσει των οποίων θα διαπιστώνονταν οι χρεωθείσες ώρες εργασίας, κατά τα οριζόμενα στους γενικούς όρους.

169 Τέλος, απαντώντας σε ερώτημα του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η GEF δεν μπόρεσε να εξηγήσει πώς οι αξιολογητές, χωρίς να διαθέτουν κανένα σχετικό αποδεικτικό στοιχείο, θα μπορούσαν να καταλήξουν σε εύλογη εκτίμηση των ωρών εργασίας που αναλώθηκαν για το έργο.

170 Επομένως, οι ελεγκτές, προκειμένου να ελέγξουν τις δαπάνες που αναζητεί η GEF, ορθώς έκριναν ότι δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθεί πόσες ώρες εργασίας μπορούν ευλόγως να χρεωθούν για το έργο και ακολούθησαν μία διαδικασία υπολογισμού με βάση τον προϋπολογισθέντα αριθμό ωρών εργασίας. Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσέγγιση που ακολούθησαν, ήτοι η κατανομή των προϋπολογισθεισών ωρών εργασίας στις διάφορες εργασίες, όπως ακριβώς προέβλεπε τεχνικό παράρτημα, είναι σύμφωνη με τη σύμβαση.

171 Δεύτερον, επιβάλλεται να απορριφθεί το επιχείρημα της GEF, ότι η Επιτροπή, εφόσον ισχυρίστηκε, με την έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως, της 21ης Σεπτεμβρίου 1999, ότι οι εργασίες ολοκληρώθηκαν και ότι είχε γίνει ορθή χρήση των πόρων, δεν είναι εύλογο να εγκρίνει, μετά τη δεύτερη τεχνική αξιολόγηση της 24ης Μαΐου 2000, αριθμό ωρών εργασίας μικρότερο του προϋπολογισθέντος.

172 Επισημαίνεται, καταρχάς, ότι ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να συνδυαστεί με άλλες διαπιστώσεις της εκθέσεως. Οι αξιολογητές, πράγματι, διαπίστωσαν ότι δεν ήταν σαφές αν η πραγματοποιηθείσα στο πλαίσιο του έργου εργασία ήταν σύμφωνη με τα αρχικά σχέδια. Κατ' αυτούς, ο επικεφαλής του έργου δεν αντιστοίχησε σαφώς τους πόρους που χρησιμοποιήθηκαν προς συγκεκριμένες εργασίας, καθιστώντας έτσι δυσχερή κάθε προσπάθεια συσχετισμού των περιλαμβανομένων σε κάθε εργασία δραστηριοτήτων με τους αντίστοιχους πόρους. Υπό το πρίσμα των διαπιστώσεων αυτών οι αξιολογητές έκριναν ότι οι πόροι είχαν, εν γένει, χρησιμοποιηθεί ορθώς. Περαιτέρω, στα συμπεράσματα και στις συστάσεις της εκθέσεως προσέθεσαν ότι, παρά την πραγματοποίηση των εργασιών και τη χρησιμοποίηση των πόρων, ο επικεφαλής του έργου δεν ήταν επαρκώς πληροφορημένος σχετικά με τις επίσημες διαδικασίες παρακολουθήσεως της πραγματοποιηθείσας εργασίας και των πόρων που χρησιμοποιήθηκαν, πράγμα που δυσχέρανε την εργασία τους, καθόσον σε ορισμένες περιπτώσεις έπρεπε να υποθέτουν το αποτέλεσμα και το κόστος των εργασιών που δεν ήταν επαρκώς τεκμηριωμένες.

173 Επομένως, επανατοποθετούμενη στο πλαίσιό της, η διαπίστωση που επικαλείται η GEF είναι γενικής φύσεως και δεν στηρίζεται σε συγκεκριμένα στοιχεία, η δε σημασία της περιορίζεται από τη διαπίστωση ότι τα στοιχεία και τα παραστατικά για τις πραγματοποιηθείσες εργασίες και τους χρησιμοποιηθέντες πόρους είναι ανεπαρκή, πράγμα για το οποίο ευθύνεται ο επικεφαλής του έργου.

174 Εν συνεχεία, η εκτίμηση στην οποία προβαίνει η Επιτροπής με την τελική έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως, της 21ης Σεπτεμβρίου 1999, δεν αποτελεί, εν προκειμένω, την τελική της εκτίμηση επί της νομιμότητας των δαπανών που καταβλήθηκαν κατά την υλοποίηση του έργου. Η τελική εκτίμηση έγινε στο πλαίσιο του ελέγχου.

175 Τέλος, η οριστική εκτίμηση των αναγκαίων για την υλοποίηση του έργου ωρών εργασίας εξαρτάται από τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε η GEF για τις σχετικές δαπάνες. Δεδομένου, όμως, ότι τα παραστατικά που προσκόμισε η GEF δεν θεωρούνται ως τα κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία που απαιτεί συναφώς η σύμβαση, οι ελεγκτές στηρίχθηκαν στις προϋπολογισθείσες με τη σύμβαση αξίες, ώστε να εκτιμήσουν τις δηλωθείσες ώρες εργασίας και να εγκρίνουν τις αναλωθείσες για το έργο δαπάνες. Οι προϋπολογισθείσες αξίες δεν συνιστούν κατώτατες εκτιμήσεις και, ως εκ τούτου, οι αξίες που προκύπτουν μετά τον έλεγχο της Επιτροπής μπορεί να είναι κατώτερες.

176 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι οι ελεγκτές κατάρτισαν κατάλογο με τις παροχές που εμπίπτουν σε κάθε μία από τις συναφείς με το έργο εργασίες, σύμφωνα με το τεχνικό παράρτημα, και διαπίστωσαν ότι τα αποτελέσματα για τη δεύτερη και την τρίτη εργασία είτε είχαν εξαφανιστεί είτε ήταν αποσπασματικά.

177 Κατόπιν του ελέγχου αυτού, μειώθηκαν οι προϋπολογισθείσες με την τεχνική περιγραφή της συμβάσεως ώρες εργασίας ως προς τις δύο αυτές εργασίες.

178 Υπό τις περιστάσεις αυτές, επιβάλλεται, όσον αφορά τη δεύτερη τεχνική αξιολόγηση, το συμπέρασμα ότι, αφού η GEF δεν προσκόμισε κανένα αποδεικτικό στοιχείο ικανό να τεκμηριώσει τις δηλωθείσες ώρες εργασίας, οι ελεγκτές ορθώς πραγματοποίησαν τον έλεγχό τους, στηριζόμενοι στην τεχνική περιγραφή της συμβάσεως και μείωσαν τον αριθμό των δηλωθεισών ωρών εργασίας για τις μη εκτελεσθείσες εργασίες.

179 Όσον αφορά την τελική έκθεση ελέγχου της 28ης Ιουνίου 2000, η GEF εσφαλμένως αμφισβητεί τη διαπίστωση των ελεγκτών ότι οι χρεωθείσες δαπάνες προσωπικού είναι κατά πολύ υπερτιμημένες, διαπίστωση αντλούμενη από τον συσχετισμό του κύκλου εργασιών με τις δαπάνες προσωπικού, η οποία περιλαμβάνεται στο σχέδιο εκθέσεως ελέγχου και επαναλαμβάνεται στην τελική έκθεση ελέγχου.

180 Πράγματι, από το έγγραφο της Επιτροπής, της 20ής Μαρτίου 2000, προκύπτει ότι οι ελεγκτές, εκτιμώντας ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η κλιμάκωση των δαπανών ήταν αναγκαία, έλεγξαν μόνον τα λογιστικά στοιχεία που παρέσχε η GEF. Το ότι, κατά το οικονομικό έτος 1996/1997, πραγματοποιήθηκε κύκλος εργασιών 6,5 εκατομμυρίων BEF με κόστος προσωπικού ύψους 5,5 εκατομμύρια BEF, ενώ, κατά το οικονομικό έτος 1997/1998, πραγματοποιήθηκε σχεδόν ο ίδιος κύκλος εργασιών, ήτοι 6,2 εκατομμύρια BEF, με κόστος προσωπικού 2,3 εκατομμύρια BEF, δείχνει ότι οι δαπάνες προσωπικού που χρεώθηκαν στην Επιτροπή ήταν υπερτιμημένες. Ακόμη και αν, όπως ισχυρίζεται η GEF, η παρουσίαση των αριθμητικών στοιχείων επηρεάζει κάπως την παρουσίαση, επακριβώς, των οικείων περιόδων, η GEF το γνώριζε αυτό κατά τον χρόνο καταρτίσεως των οικονομικών καταστάσεων και μπορούσε, επομένως, να τις παρουσιάσει διαφορετικά. Εξάλλου, απαντώντας σε σχετικό ερώτημα του Πρωτοδικείου, η GEF αναγνώρισε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι σε αυτήν απόκειται να παρουσιάσει τα ως άνω αριθμητικά στοιχεία, λαμβάνοντας υπόψη τη χρονική παράμετρο που επικαλείται.

181 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η απόρριψη του συνόλου των σχετικών με τις δαπάνες προσωπικού αιτιάσεων.

Επί των δαπανών στους κωδικούς «έξοδα ταξιδιών και διαβιώσεως» και «λοιπές δαπάνες»

182 Η GEF ισχυρίζεται ότι τεκμηρίωσε και δικαιολόγησε όλες αυτές τις δαπάνες. Αυτό ισχύει για τις δαπάνες που αφορούν τη μελέτη Datamonitor και την αγορά μικροαντικειμένων από βιβλιοπωλεία, τις οποίες η GEF επικαλείται ως παραδείγματα της διαφωνίας της με την απορριπτική απόφαση της Επιτροπής. Πρέπει, επομένως, να εξεταστεί για καθέναν από τους επίμαχους κωδικούς δαπανών αν η GEF προσκόμισε αντίστοιχες αποδείξεις.

— «Έξοδα ταξιδιών και διαβιώσεως» που δηλώθηκαν με τη δεύτερη κατάσταση δαπανών

183 Από το σχέδιο εκθέσεως ελέγχου, καθώς και από την τελική έκθεση ελέγχου, η οποία στο σημείο αυτό ακολουθεί πιστά το σχέδιο, προκύπτει ότι, με τη δεύτερη κατάσταση δαπανών GEF δήλωσε ως «έξοδα ταξιδιών και διαβιώσεως» 261 869 BEF (6 450 ευρώ) τα οποία εμπίπτουν στον κωδικό «δαπάνες δικτύου».

184 Το ποσό αυτό περιλαμβάνει δαπάνη 126 871 BEF (3 145,05 ευρώ), για τη μελέτη της Datamonitor.

185 Περαιτέρω, η Επιτροπή επαναχαρακτήρισε το ποσό των 62 750 BEF, που είχε δηλωθεί με τα έξοδα ταξιδιών, και το μετέφερε από τον κωδικό «λοιπές δαπάνες» στον κωδικό «έξοδα ταξιδιών και διαβιώσεως».

186 Επομένως, το ποσό των 64 121 BEF, που απορρίφθηκε στο πλαίσιο της δεύτερης καταστάσεως δαπανών, προκύπτει αν από το 261 869 αφαιρεθεί το αποτέλεσμα της πράξεως 261 869 – 126 871 + 62 750, που δίδει ως αποτέλεσμα 64 121.

187 Όσον αφορά, πρώτον, το ποσό για τη μελέτη της Datamonitor (126 871 BEF), η Επιτροπή αιτιολόγησε την απόρριψή του με το αιτιολογικό ότι η δαπάνη αυτή δεν μπορεί να αποδοθεί στο πλαίσιο του κωδικού αυτού. Πράγματι, έκρινε ότι η δαπάνη αυτή έπρεπε να χαρακτηριστεί εξωτερική υπηρεσία τεχνικής υποστηρίξεως και να ενταχθεί στον κωδικό «λοιπές δαπάνες», και ότι, επομένως, απαιτούσε προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 3, πρώτη περίπτωση, των γενικών όρων. Ωστόσο, είναι δεδομένο ότι δεν έχει δοθεί εν προκειμένω τέτοια έγκριση.

188 Διαπιστώνεται, συναφώς, ότι το τιμολόγιο της δαπάνης αυτής, το οποίο είναι συνημμένο στο δικόγραφο της αγωγής, δεν επιτρέπει να προσδιοριστεί σε ποιον κωδικό εμπίπτει η εν λόγω δαπάνη.

189 Διαπιστώνεται, επίσης, ότι, προκειμένου να αμφισβητήσει ότι απαιτούνταν προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής, η GEF ισχυρίστηκε, καταρχάς, απαντώντας σε έγγραφο ερώτημα του Πρωτοδικείου, ότι η μελέτη Datamonitor αποτελεί μέρος της εργασίας 3 του έργου και ότι η σχετική δαπάνη πρέπει να ενταχθεί στον κωδικό «τεκμηρίωση», για τον οποίον προβλέπεται, σύμφωνα με τους πίνακες 2 και 5 του τεχνικού παραρτήματος, συνολικό ποσό 11 056 ευρώ. Εν συνεχεία, ισχυρίστηκε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι οι σχετικές με τη μελέτη δαπάνες εμπίπτουν στο άρθρο 13, παράγραφος 4, των γενικών όρων, κατά το οποίο η έγκριση θεωρείται δοθείσα εφόσον η Επιτροπή δεν προβάλει αντίρρηση εντός δύο μηνών από τη λήψη έγγραφης αιτήσεως.

190 Κατόπιν των διαπιστώσεων αυτών, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η GEF δεν απέδειξε ότι η άποψη της Επιτροπής είναι εσφαλμένη.

191 Αφενός, σκοπός της μελέτης Datamonitor, η οποία παραγγέλθηκε τον Φεβρουάριο του 1998 ενόψει της προετοιμασίας της συναντήσεως με θέμα την οικονομική τεχνολογία, της 27ης Μαρτίου 1998, δεν είναι η ενημέρωση του κοινού για τις εργασίες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του έργου, κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 3, τρίτη περίπτωση, των γενικών όρων.

192 Αφετέρου, ακόμη και αν, όπως η GEF υποστήριξε για πρώτη φορά κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η μελέτη Datamonitor εμπίπτει στον κωδικό «ειδικές σημαντικές δαπάνες», σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 4, των γενικών όρων, και η Επιτροπή δεν προέβαλε αντιρρήσεις εντός δύο μηνών από τη λήψη της έγγραφης αιτήσεως, η GEF δεν απέδειξε ότι υπέβαλε τέτοια αίτηση στην Επιτροπή.

193 Υπό τις συνθήκες αυτές, η GEF δεν απέδειξε ότι η δαπάνη για τη μελέτη Datamonitor δεν αφορούσε εξωτερική υπηρεσία τεχνικής υποστηρίξεως, εμπίπτουσα στον κωδικό «λοιπές δαπάνες». Κατά συνέπεια, η Επιτροπή ορθώς αρνήθηκε να την αποδώσει.

194 Δεύτερον, όσον αφορά τις δαπάνες ταξιδιών, η GEF, με την επιστολή του J. Pirenne, της 31ης Ιανουαρίου 2000, θέτει μόνον το ερώτημα αν βασίμως απορρίφθηκαν οι δαπάνες ταξιδιών που δηλώθηκαν με τη δεύτερη κατάσταση δαπανών, οι οποίες, κατά την GEF, είναι τεκμηριωμένες και δικαιολογημένες και δεν υπόκεινται στις διαδικασίες εγκρίσεως που προβλέπει η σύμβαση, αν η μετακίνηση γίνεται εντός της ΕΟΚ. Με το απαντητικό έγγραφο της 20ής Μαρτίου 2000, η Επιτροπή εξηγεί ότι οι δαπάνες ύψους 62 750 BEF δεν απορρίφθηκαν, αλλά μεταφέρθηκαν από τον κωδικό «λοιπές δαπάνες» στον κωδικό «δαπάνες ταξιδιών και διαβιώσεως». Δεν τίθεται κανένα ζήτημα ελλείψεως αποδεικτικών στοιχείων ως προς τις δαπάνες αυτές.

195 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η GEF αναγνώρισε ότι πρόκειται για δαπάνες που μεταφέρθηκαν σε άλλον κωδικό και της αποδόθηκαν. Επομένως, η αιτίαση κατέστη άνευ αντικειμένου.

— «Λοιπές δαπάνες» που δηλώθηκαν με τη δεύτερη κατάσταση δαπανών

196 Από το σχέδιο εκθέσεως ελέγχου, καθώς και από την τελική έκθεση ελέγχου, προκύπτει ότι η GEF δήλωσε 155 006 BEF (3 818 ευρώ) στον κωδικό «λοιπές δαπάνες».

197 Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται δαπάνη 62 750 BEF για έξοδα ταξιδιών, την οποίαν η Επιτροπή μετέφερε στον κωδικό «δαπάνες ταξιδιών και διαβιώσεως» (βλ. σκέψεις 194 και 195 ανωτέρω), και δαπάνη 92 256 BEF, για έξοδα τηλεφωνίας και Διαδικτύου.

198 Σχετικά με την απόρριψη του τελευταίου ποσού, η GEF, με το έγγραφο του J. Pirenne, της 31ης Ιανουαρίου 2000, ισχυρίστηκε ότι, «όσον αφορά τις δαπάνες τηλεφωνίας και Διαδικτύου, το ζήτημα θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο ενδελεχούς συζητήσεως, καθόσον η σύμβαση FIWG προβλέπει την απόδοση των δαπανών για το Διαδίκτυο και, ιδίως, των δαπανών λειτουργίας του διαδικτυακού τόπου της FIWG, αλλά [προτιμά] να μη συζητηθεί το ζήτημα, λόγω ελλείψεως χρόνου». Με τις απαντήσεις της στα ερωτήματα του Πρωτοδικείου, η GEF εξέφρασε την άποψη ότι, βάσει της συμβάσεως και των κατευθυντήριων γραμμών, δικαιούται να αναζητήσει τις δαπάνες αυτές, καθόσον στον πίνακα 2 του τεχνικού παραρτήματος προβλέπεται, μεταξύ άλλων, για την εργασία 5, ποσό 5 500 ευρώ για δαπάνες Διαδικτύου, δεδομένου ότι αποκλειστικός σκοπός της εργασίας αυτής είναι η κατασκευή και συντήρηση του διαδικτυακού τόπου. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η GEF ισχυρίστηκε ότι η δαπάνη αυτή δεν εμπίπτει στον κωδικό «γενικά έξοδα», διότι αφορά μεταβλητές δαπάνες, που είναι εκ φύσεως ειδικές και, ως εκ τούτου, περιλαμβάνονται στο τεχνικό παράρτημα.

199 Με το απαντητικό έγγραφο της 20ής Μαρτίου 2000, η Επιτροπή εξήγησε ότι δαπάνες αυτές απορρίφθηκαν, διότι, σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 5, των γενικών όρων, εμπίπτουν στον κωδικό «γενικά έξοδα».

200 Δεδομένου ότι η GEF, ενώ θεωρεί εν γένει εσφαλμένη την απόρριψη, με το σχέδιο εκθέσεως ελέγχου, το οποίο ακολουθεί πιστά η τελική έκθεση ελέγχου, των δαπανών στον κωδικό «λοιπές δαπάνες», εντούτοις δεν προβάλλει κανένα συγκεκριμένο επιχείρημα, ώστε να αποδείξει είτε ότι η άποψη της Επιτροπής είναι εσφαλμένη, ιδίως όσον αφορά την κατάταξη των δαπανών αυτών στον κωδικό «γενικά έξοδα» είτε ότι τα έξοδα Διαδικτύου, εφόσον υποτεθεί ότι είναι δυνατόν να τα διαχωρίσει κανείς από το αναζητούμενο ποσό, αφορούν αποκλειστικά την υπ' αριθμόν 5 εργασία στο πλαίσιο του έργου, επιβάλλεται η απόρριψη των σχετικών επιχειρημάτων της GEF.

— «Λοιπές δαπάνες» που δηλώθηκαν με την τρίτη κατάσταση δαπανών

201 Από το σχέδιο εκθέσεως ελέγχου, καθώς και από την τελική έκθεση ελέγχου, προκύπτει ότι η GEF δήλωσε, με την τρίτη κατάσταση δαπανών, 318 034 BEF (7 833 ευρώ) στον κωδικό «λοιπές δαπάνες».

202 Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται δαπάνη 72 221 BEF (1 790,31 ευρώ), για την αγορά μικροαντικειμένων από βιβλιοπωλεία, και δαπάνη 245 813 BEF (6 093,54 ευρώ), για δαπάνες τηλεφωνίας και Διαδικτύου.

203 Όσον αφορά το ποσό για την αγορά μικροαντικειμένων από βιβλιοπωλεία (72 221 BEF), η Επιτροπή αιτιολόγησε την απόρριψη επικαλούμενη ότι τα αντικείμενα αυτά δεν είχαν καμία συγκεκριμένη σχέση με το έργο.

204 Με τα υπομνήματά της, η GEF επισήμανε μόνον ότι υπάρχει ειδική πρόβλεψη για την απόδοση δαπανών για «τεκμηρίωση», μέχρι 11 056 ευρώ, και ότι οι αγορές αυτές ήταν αναγκαίες για την εκτέλεση των εργασιών στο πλαίσιο του έργου. Εξάλλου, η GEF, προκειμένου να αποδείξει τη σχέση των δαπανών αυτών με το έργο, επισύναψε στο έγγραφο με τις απαντήσεις της στα ερωτήματα του Πρωτοδικείου αποδείξεις πληρωμής δύο πιστωτικών καρτών, μία ταμειακή απόδειξη, αποσπάσματα λογαριασμού μίας πιστωτικής κάρτας, τιμολόγια δύο βιβλιοπωλείων, μία απόδειξη συνδρομής και δύο σελίδες με βιβλιογραφικές παραπομπές.

205 Αρκεί να επισημανθεί, συναφώς, ότι τα παραστατικά αυτά δεν περιέχουν στοιχεία ικανά να αποδείξουν την αναγκαία σχέση του βιβλίου ή της εκδόσεως που αγοράστηκαν με το έργο. Επομένως, η GEF δεν απέδειξε ότι οι δαπάνες αυτές ήταν αναγκαίες και ότι αφορούσαν το έργο.

206 Όσον αφορά τα έξοδα τηλεφωνίας και Διαδικτύου (245 813 BEF), οι απόψεις της Επιτροπής και της GEF ταυτίζονται με τις απόψεις που εκτίθενται στις σκέψεις 197 έως 200 ανωτέρω και αφορούν πανομοιότυπες δαπάνες. Επομένως, επιβάλλεται η απόρριψη των επιχειρημάτων της GEF για τους λόγους που εκτέθηκαν στη σκέψη 200 ανωτέρω.

— «Έξοδα ταξιδιών και διαβιώσεως» που απορρίφθηκαν με το έγγραφο εγκρίσεως δαπανών για την τέταρτη περίοδο

207 Όσον αφορά τις δαπάνες 3 404 ευρώ για «Έξοδα ταξιδιών και διαβιώσεως» στον κωδικό «δαπάνες δικτύου» και 1 608 ευρώ στον κωδικό «λοιπές δαπάνες», οι οποίες απορρίφθηκαν με το έγγραφο εγκρίσεως δαπανών για την τέταρτη περίοδο, η Επιτροπή αιτιολόγησε την απόρριψη επικαλούμενη ότι οι δαπάνες αυτές δεν τεκμηριώνονται με τιμολόγια.

208 Αρκεί να επισημανθεί επ' αυτού ότι η GEF δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο σχετικό με τις δαπάνες αυτές και, ως εκ τούτου, δεν απέδειξε ότι η απόρριψή τους από την Επιτροπή ήταν εσφαλμένη.

209 Επομένως, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί.

2. *Επί του τέταρτου λόγου, που αντλείται από παραβίαση της αρχής της καλόπιστης εκτελέσεως των συμβατικών υποχρεώσεων και της αρχής της χρηστής διοικήσεως*

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

210 Η GEF υποστηρίζει, καταρχάς, ότι, από τη συμπεριφορά της Επιτροπής, προκύπτει ότι αυτή παραβίασε την υποχρέωσή της για καλόπιστη εκτέλεση της συμβάσεως, κατά παράβαση του άρθρου 1134, τρίτο εδάφιο, του βελγικού αστικού κώδικα.

211 Η GEF ισχυρίζεται, δηλαδή, ότι η Επιτροπή, ενώ γνώριζε, αφενός, ότι θα γίνει υπέρβαση των προϋπολογισθεισών για την υλοποίηση του έργου ωρών και ότι αυτό πράγματι συνέβη κάποια στιγμή, και, αφετέρου, ότι η βάση υπολογισμού των δαπανών προσωπικού τροποποιήθηκε στο διάστημα από την κατάρτιση του προϋπολογισμού μέχρι την απάντηση στο οικονομικό ερωτηματολόγιο, εντούτοις δεν διατύπωσε συναφώς καμία αρνητική παρατήρηση. Η Επιτροπή επέτρεψε, επομένως, στην GEF να αναλώνει για το έργο περισσότερες ώρες από αυτές που είχαν προϋπολογισθεί με σημαντικά χαμηλότερη χρέωση. Η GEF υποστηρίζει, ακόμη, ότι η Επιτροπή αρνήθηκε να λάβει υπόψη τις παρατηρήσεις της επί του σχεδίου εκθέσεως ελέγχου κατά την κατάρτιση της τελικής εκθέσεως ελέγχου. Η κοινοποίηση, στον συνήγορο της GEF, στις 27 Οκτωβρίου 2000, της εκθέσεως που καταρτίστηκε μετά τη δεύτερη τεχνική αξιολόγηση δεν της επέτρεψε να υποβάλει

παρατηρήσεις επί της εκθέσεως αυτής, στην οποία στηρίχθηκε η τελική έκθεση ελέγχου της 28ης Ιουνίου 2000. Τέλος, η Επιτροπή αρνήθηκε να οργανώσει τη συνάντηση που είχε υποσχεθεί, μετά τη μεταβολή της απόψεώς της επί των δαπανών για το έργο.

212 Η GEF φρονεί, εν συνεχεία, ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της καλόπιστης εκτελέσεως των συμβατικών υποχρεώσεων και την αρχή της χρηστής διοικήσεως, διότι δεν την ενημέρωσε, εντός εύλογης προθεσμίας, σχετικά με τη μεταβολή της απόψεώς της επί της εγκρίσεως των δαπανών για το έργο. Πράγματι, η Επιτροπή ενημέρωσε την GEF σχετικά με τη μεταβολή της απόψεώς της τον Δεκέμβριο του 1999, ήτοι έξι μήνες μετά την ολοκλήρωση του έργου και τρεις μήνες μετά την τελική έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως. Εντούτοις, όταν υποβλήθηκε στην Επιτροπή η πρώτη κατάσταση δαπανών, τον Μάρτιο του 1998, είχε διαφανεί η υπέρβαση των προϋπολογισθεισών ωρών εργασίας ενώ, όταν υποβλήθηκε η δεύτερη κατάσταση δαπανών τον Οκτώβριο του 1998, η υπέρβαση αυτή ήταν δεδομένη. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή, καίτοι είναι γνωστό ότι διαθέτει καλά οργανωμένες υπηρεσίες, που παρακολούθησαν την υλοποίηση του έργου εξαρχής, δεν της κοινοποίησε, εντός εύλογης προθεσμίας, τις αντιρρήσεις της.

213 Προς στήριξη της απόψεως αυτής, η GEF επικαλείται δύο αποφάσεις, η μία του hof van beroep te Brussel (Βέλγιο) (Εφετείο Βρυξελλών), της 18ης Σεπτεμβρίου 1991 (R.W., 1991-1992, σ. 677), και η άλλη του hof van beroep te Antwerpen (Βέλγιο) (Εφετείο Αμβέρσας), της 5ης Φεβρουαρίου 1992 (T.R., 1992, σ. 174), από τις οποίες προκύπτει ότι στις αρχές της χρηστής διοικήσεως και της καλόπιστης εκτελέσεως των συμβατικών υποχρεώσεων καταλέγεται και η τήρηση εύλογης προθεσμίας σχετικά με τις υποχρεώσεις πληροφορήσεως.

214 Η Επιτροπή αμφισβητεί τη βασιμότητα του λόγου αυτού, προβάλλοντας ότι η διεξαγωγή εκ μέρους της ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 17 των γενικών όρων, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μεταβολή της αρχικής απόψεώς της.

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

215 Καταρχάς, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 118 έως 124 ανωτέρω, το ότι η Επιτροπή ενέκρινε τις καταστάσεις δαπανών που υπέβαλε η GEF, πραγματοποίησε ορισμένες πληρωμές βάσει αυτών και διατύπωσε θετικές παρατηρήσεις σχετικά με την υλοποίηση του έργου ουδόλως συνεπάγεται οριστική έγκριση των δαπανών που δηλώθηκαν.

216 Επισημαίνεται, συναφώς, ότι η συμπεριφορά της Επιτροπής, καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποιήσεως του έργου, ανταποκρίνεται στην τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη σύμβαση.

217 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα της GEF, που αντλείται από το ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της, στην τελική έκθεση ελέγχου, τις παρατηρήσεις που είχε ζητήσει από την GEF επί του σχεδίου εκθέσεως ελέγχου και οι οποίες περιλαμβάνονται στο έγγραφο του J. Pirenne, της 31ης Ιανουαρίου 2000, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή απάντησε σε όλα τα ζητήματα που θίγονται με το ως άνω έγγραφο. Πράγματι, η Επιτροπή, με το έγγραφο της 20ής Μαρτίου 2000 εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους θεώρησε αβάσιμες τις παρατηρήσεις του J. Pirenne.

218 Με το έγγραφο της 20ής Μαρτίου 2000, η Επιτροπή εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους η GEF δεν ήταν σε θέση να στηρίξει τους ισχυρισμούς που περιλαμβάνονται στο έγγραφο του J. Pirenne, της 31ης Ιανουαρίου 2000, και είναι οι εξής: πρώτον, ότι οι αιτιάσεις και οι ισχυρισμοί που περιλαμβάνονται στο σχέδιο εκθέσεως ελέγχου δεν είχαν προβληθεί κατά τον έλεγχο ούτε με την επιστολή που απέστειλε κατόπιν ο κ. Schelling στις 9 Ιουλίου 1999 και έρχονται σε αντίθεση με τη διοικητική και ουσιαστική συνδρομή που η Επιτροπή παρέσχε στο έργο· δεύτερον, ότι η οριζόμενη με τη σύμβαση ημερομηνία ενάρξεως του έργου είχε ενδεικτική μόνο σημασία· τρίτον, ότι η GEF τηρούσε δελτία παρουσίας κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, των γενικών όρων· τέταρτον, ότι οι

λόγοι που επικαλέστηκε η Επιτροπή για να απορρίψει τα συμπληρωματικά δελτία παρουσίας, ήτοι η ημερομηνία ενάρξεως του έργου και ο καταχωρισθείς χρόνος εργασίας του ειδικού της πληροφορικής, δεν ήταν βάσιμοι· πέμπτον, ότι η σύγκριση που έκαναν οι ελεγκτές, στον πίνακα 4 του σχεδίου εκθέσεως ελέγχου, μεταξύ του κύκλου εργασιών και των δαπανών προσωπικού είναι εσφαλμένη· έκτον, ότι ο υπολογισμός της αμοιβής του C. Goldfinger ήταν εσφαλμένος. Τέλος, η Επιτροπή, αφενός, εξήγησε τους λόγους για τους οποίους απέρριψε τις δαπάνες για τη μελέτη Datamonitor (126 871 BEF), τις δαπάνες ταξιδιών, ύψους 62 750 BEF, τις δαπάνες για αγορές σε βιβλιοπωλεία και τις δαπάνες τηλεφωνίας και Διαδικτύου. Αφετέρου, η Επιτροπή απέρριψε τους ισχυρισμούς της GEF ότι είχε εγκρίνει το σύνολο των δαπανών που δηλώθηκαν και τη χρησιμοποίησή τους για το έργο.

219 Επομένως, όπως προκύπτει από το έγγραφο της 20ής Μαρτίου 2000, η Επιτροπή έλαβε πράγματι υπόψη της τις παρατηρήσεις του J. Pirenne. Το ότι η Επιτροπή, κατά την κατάρτιση της τελικής εκθέσεως ελέγχου, ενέμεινε, κατ' ουσία, στην άποψη που είχε υιοθετήσει με το σχέδιο εκθέσεως ελέγχου δεν σημαίνει ότι αγνόησε τις παρατηρήσεις αυτές, αλλά μάλλον ότι δεν έκρινε αναγκαίο να μεταβάλει την αρχική της άποψη μετά από επανεξέταση.

220 Τρίτον, όσον αφορά τον ισχυρισμό της GEF ότι δεν μπόρεσε να υποβάλει παρατηρήσεις επί της δεύτερης εκθέσεως αξιολογήσεως, επειδή η έκθεση της κοινοποιήθηκε μόλις στις 27 Οκτωβρίου 2000, επιβάλλεται, καταρχάς, η διαπίστωση ότι η έκθεση αυτή αποτελεί ουσιαστικά πρακτικό της συναντήσεως της 24ης Μαΐου 2000, μεταξύ των ελεγκτών και του C. Goldfinger, κατά την οποία ο τελευταίος παρουσίασε τα επιτεύγματα στο πλαίσιο του έργου και κλήθηκε να απαντήσει σε ερωτήματα κατά τη διάρκεια δύο σχετικών συναντήσεων.

221 Όπως επισημάνθηκε με τις σκέψεις 162 και 163 ανωτέρω, προκύπτει ότι, κατά τη συνάντηση στο πλαίσιο της οποίας διεξήχθη η εν λόγω τεχνική αξιολόγηση, η GEF είχε τη δυνατότητα να τοποθετηθεί επί των κρίσιμων ζητημάτων που ήταν αντικείμενο της εν λόγω αξιολογήσεως. Άλλωστε, η GEF δεν ότι ισχυρίζεται ότι αυτό δεν συνέβη.

222 Εν συνεχεία, επιβάλλεται να επισημανθεί ότι η τελική έκθεση ελέγχου επαναλαμβάνει ως επί το πλείστον τις διαπιστώσεις των ελεγκτών που περιλαμβάνονται στο σχέδιο εκθέσεως ελέγχου και επί των οποίων η GEF διατύπωσε την άποψή της. Η μόνη διαφορά στους υπολογισμούς που περιλαμβάνονται στις δύο αυτές εκθέσεις εντοπίζεται στο ότι, μετά τη δεύτερη τεχνική αξιολόγηση, έγινε τροποποιήθηκε ο αριθμός των ωρών που εγκρίνονται. Η τροποποίηση αυτή έγινε με τη δεύτερη τεχνική αξιολόγηση και οφείλεται στο ότι η Επιτροπή μείωσε τον αριθμό των ωρών που είχαν προϋπολογισθεί για την εκτέλεση της δεύτερης και της τρίτης εργασίας. Ακόμη και αν δεν δόθηκε στην GEF η δυνατότητα να τοποθετηθεί επ' αυτού κατά τη δεύτερη τεχνική αξιολόγηση, η GEF δεν προσκόμισε στο Πρωτοδικείο κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι η τροποποίηση ήταν εσφαλμένη.

223 Τέλος, διαπιστώνεται, κατά τα λοιπά, ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 159 έως 178 ανωτέρω, σχετικά με την εκτίμηση της διαδικασίας και του αποτελέσματος της τεχνικής αυτής αξιολογήσεως, οι σχετικές αιτιάσεις της GEF είναι αβάσιμες.

224 Εν κατακλείδι, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν διοργάνωσε συνάντηση με την GEF πριν την ολοκλήρωση της τελικής εκθέσεως ελέγχου.

225 Με έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 2000, η GEF ζήτησε από την Επιτροπή να διοργανώσει συνάντηση, προκειμένου να συζητηθεί, πρώτον, ο τρόπος προσδιορισμού του τιμήματος για το έργο, δεύτερον, η διαδικασία και το περιεχόμενο της δεύτερης εκθέσεως, τρίτον, η τελική έκθεση ελέγχου και η μέθοδος καταρτίσεώς της και, τέλος, οι λόγοι για τους οποίους η GEF πιστεύει ότι ενήργησε σύμφωνα με τη σύμβαση, λαμβανομένης επίσης υπόψη της συμπεριφοράς της Επιτροπής καθ' όλη τη διάρκεια υλοποιήσεως του έργου.

226 Το αίτημα αυτό επαναλήφθηκε με τα έγγραφα της 21ης Φεβρουαρίου και της 26ης Ιουλίου 2001 που η GEF απηύθυνε στην Επιτροπή.

227 Επιβάλλεται η διαπίστωση, αφενός, ότι καμία συμβατική διάταξη δεν επιβάλλει στην Επιτροπή να διοργανώσει τέτοια συνάντηση.

228 Αφετέρου, η Επιτροπή ενημέρωσε την GEF, με έγγραφο της 2ας Φεβρουαρίου 2001, αφενός, ότι η ΕΥΚΑ είχε ξεκινήσει έρευνα σχετικά με το FIWG και, αφετέρου, ότι θα διεξαχθεί συνάντηση με την GEF, προκειμένου να εξεταστούν και να συζητηθούν τα ζητήματα που προέκυψαν από την τελική έκθεση ελέγχου, καθώς και τα σημεία που επισημαίνει η GEF με το έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 2000, καθόσον αυτά ασκούν επιρροή στην έρευνα της Επιτροπής.

229 Ωστόσο, από τους προεκτεθέντες ανωτέρω λόγους προκύπτει ότι, όπως επισημαίνει η Επιτροπή, δεν χρειαζόταν να διοργανώσει καμία συνάντηση, αφού διέθετε όλα τα στοιχεία και τις παρατηρήσεις που είχε υποβάλει η GEF σχετικά με τα ζητήματα που τέθηκαν με τα ως άνω έγγραφα και στα οποία η Επιτροπή είχε απαντήσει, και αφού η GEF είχε τη δυνατότητα, ιδίως κατά τη δεύτερη τεχνική αξιολόγηση, να συζητήσει τις διαπιστώσεις των ελεγκτών,.

230 Η GEF προσθέτει ότι η Επιτροπή δεν τήρησε εύλογη προθεσμία, διότι την ενημέρωσε σχετικά με την άποψή της επί των ωρών εργασίας τον Δεκέμβριο του 1999, ήτοι έξι μήνες μετά την ολοκλήρωση του έργου και τρεις μήνες μετά την έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως.

231 Αρκεί, συναφώς, η επισήμανση ότι, όπως διαπιστώθηκε ανωτέρω, η Επιτροπή δύναται, σύμφωνα με το άρθρο 17 των γενικών όρων, να προβεί σε ελέγχους εντός δύο ετών από την ημερομηνία της τελευταίας καταβολής που οφείλει ή από τη λήξη της συμβάσεως. Ωστόσο, το σχέδιο εκθέσεως ελέγχου, καθώς και η τελική έκθεση

ελέγχου, που διαβιβάστηκαν στην GEF αντιστοίχως στις 21 Δεκεμβρίου 1999 και 18 Ιουλίου 2000, εμπίπτουν στην περίοδο των δύο ετών που προβλέπεται στο άρθρο 17 των γενικών όρων.

232 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να γίνει δεκτός ο τέταρτος λόγος.

3. *Επί του δεύτερου λόγου, που αντλείται από παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης*

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

233 Η GEF προβάλλει ότι, λόγω της συμπεριφοράς της Επιτροπής, απέκτησε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι ο τρόπος με τον οποίον δήλωνε τις δαπάνες και τις ώρες εργασίας συνάδει προς τη σύμβαση, ότι οι πραγματοποιηθείσες καταβολές ήταν δικαιολογημένες και, συνεπώς, ότι πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις για να λάβει το υπόλοιπο αναζητούμενο ποσό.

234 Επικαλείται, συναφώς, προηγούμενες συμβάσεις που είχε συνάψει με την Επιτροπή, στο πλαίσιο των οποίων δήλωνε συνολικά τις ημέρες εργασίας για το έργο, κατόπιν επανειλημμένων διαβεβαιώσεων εκ μέρους της Επιτροπής ότι η μέθοδος αυτή είναι επαρκής.

235 Εν προκειμένω, η GEF συμπλήρωσε επιμελώς όλα τα έντυπα, δηλώνοντας λεπτομερώς, με ένα εξ αυτών, τον αριθμό των ωρών εργασίας και την ωριαία χρέωση.

236 Περαιτέρω, όλες οι καταστάσεις δαπανών που υπέβαλε η GEF εξετάστηκαν από πολλές υπηρεσίες της Επιτροπής, η οποία ουδέποτε της ζήτησε, προτού της καταβάλει τα οφειλόμενα ποσά, να προσκομίσει συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικές με τον χρόνο που αναλώθηκε για το έργο. Ακόμη και όταν ήταν εμφανές για την Επιτροπή ότι θα γίνει ή ότι έγινε υπέρβαση του αριθμού των ωρών εργασίας, κατά την υποβολή της πρώτης και της δεύτερης καταστάσεως δαπανών αντιστοίχως, η Επιτροπή προχώρησε εντούτοις στη σχετική πληρωμή. Τέλος, ουδέποτε κινήθηκε ως προς το έργο η διοικητική διαδικασία της «κόκκινης κάρτας», την οποία ακολουθεί η Επιτροπή σε περίπτωση προβληματικών έργων. Αντιθέτως, κατά την υλοποίηση του έργου, η Επιτροπή διατύπωσε θετικές μόνον παρατηρήσεις προς την GEF. Είναι, επομένως, αναμφισβήτητο ότι η Επιτροπή μετέβαλε πλήρως την υπέρ της εγκρίσεως άποψη που είχε σαφώς διαμορφώσει σχετικά με την υλοποίηση του έργου.

237 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα της GEF και υποστηρίζει ότι ενήργησε σε απόλυτη συμφωνία με τους όρους της συμβάσεως.

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

238 Επιβάλλεται, συναφώς, η διαπίστωση ότι ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος, διότι, κατά την εξέταση του πρώτου και του τέταρτου λόγου, διαπιστώθηκε ότι η Επιτροπή ενήργησε σύμφωνα με τους όρους της συμβάσεως και με τις αρχές της καλόπιστης εκτελέσεως των συμβατικών υποχρεώσεων και της χρηστής διοικήσεως.

239 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το ότι η Επιτροπή, στο πλαίσιο προηγούμενων συμβάσεων με την GEF, δεν διενήργησε ελέγχους για τις ώρες εργασίας για τα οικεία έργα. Η τυχόν επιείκεια που επέδειξε η Επιτροπή στο πλαίσιο των συμβάσεων αυτών ουδόλως την εμποδίζει, εν προκειμένω, να διενεργήσει, σύμφωνα με τις διατάξεις της συμβάσεως, τον έλεγχο που κρίνει αναγκαίο.

240 Κατά συνέπεια, ο λόγος αυτός δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

4. Επί του τρίτου λόγου, που αντλείται από παραβίαση της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

241 Η GEF φρονεί ότι η Επιτροπή δεν συμμορφώθηκε με την αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας.

242 Καταρχάς, προσάπτει στην Επιτροπή ότι της κοινοποίησε τη δεύτερη έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως μόλις στις 27 Οκτωβρίου 2000, πράγμα που την εμπόδισε να υποβάλει εγκαίρως τις παρατηρήσεις της επί της εκθέσεως και να συζητήσει με την Επιτροπή τα συμπεράσματα της εκθέσεως αυτής, τα οποία, επιπλέον, ήταν αντιφατικά προς αυτά της τελικής εκθέσεως τεχνικής αξιολογήσεως. Επομένως, στην τελική έκθεση ελέγχου, η οποία στηρίζεται, σε μεγάλο βαθμό, στο σχέδιο εκθέσεως ελέγχου και στη δεύτερη έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως, δεν ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις της GEF επί της τελευταίας αυτής εκθέσεως ούτε οι παρατηρήσεις που διατύπωσαν η GEF και ο J. Pirenne, με το έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 2000, επί του σχεδίου εκθέσεως ελέγχου. Καταλήγει ότι, λόγω της διακινδυνεύσεως προσωπικών συμφερόντων, έπρεπε να δοθεί στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα η δυνατότητα να γνωστοποιήσουν την άποψή τους, πριν την οριστική κατάρτιση της εκθέσεως ελέγχου.

243 Δεύτερον, η GEF προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν διοργάνωσε συνάντηση μαζί της πριν την ολοκλήρωση της εκθέσεως ελέγχου, και τούτο παρά τα σχετικά αιτήματα της GEF και την επίσημη υπόσχεση της Επιτροπής ότι θα διεξαχθεί τέτοια συνάντηση, υπόσχεση που επαναλήφθηκε πολλές φορές. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η GEF διευκρίνισε ότι, με τη συνάντηση αυτή, επιδίωκε να διευθετήσει το πρόβλημα που δημιουργήθηκε κατόπιν της απορρίψεως των συμπληρωματικών δελτίων παρουσίας από την Επιτροπή.

244 Η Επιτροπή αμφισβητεί τη βασιμότητα των επιχειρημάτων της GEF.

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

245 Αρκεί, συναφώς, η επισήμανση ότι ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος, εφόσον, κατά την εξέταση του τέταρτου λόγου, διαπιστώθηκε ότι η Επιτροπή δεν παραβίασε την αρχή της καλόπιστης εκτελέσεως των συμβατικών υποχρεώσεων και την αρχή της χρηστής διοικήσεως (βλ. σκέψεις 215 έως 229 ανωτέρω).

246 Επομένως, ο λόγος αυτός δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

247 Από το σύνολο των σκέψεων που προηγήθηκαν προκύπτει ότι η αγωγή της ενάγουσας πρέπει να απορριφθεί.

Β — *Επί της ανταγωγής της Επιτροπής*

1. *Επιχειρήματα των διαδίκων*

248 Η Επιτροπή ζητά, δυνάμει του άρθρου 16, παράγραφος 3, των γενικών όρων, την επιστροφή 273 516 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των ποσών που

πράγματι κατέβαλε στην GEF, ύψους 396 000 ευρώ, και των δαπανών που ενέκρινε, ύψους 122 84· ευρώ.

249 Η GEF ισχυρίζεται, απλώς, με το υπόμνημα απαντήσεως, ότι η ανταγωγή της Επιτροπής είναι αβάσιμη.

2. *Εκτίμηση του Πρωτοδικείου*

250 Αρκεί συναφώς η διαπίστωση ότι, από τη δικογραφία προκύπτει ότι Επιτροπή κατέβαλε στην GEF 396 000 ευρώ συνολικά, ενώ, από τις προηγούμενες σκέψεις, συνάγεται ότι η Επιτροπή ορθώς ενέκρινε, μετά τον οικονομικό έλεγχο, το ποσό των 122 484· ευρώ ως δαπάνες για το έργο. Επομένως, η Επιτροπή βασίμως ζητεί από την GEF, βάσει του άρθρου 16, παράγραφος 3, των γενικών όρων, την επιστροφή ποσού 273 516 ευρώ ως αχρεωστήτως καταβληθέντος.

251 Όσον αφορά το αίτημα καταβολής τόκων, επισημαίνεται ότι, με το χρεωστικό σημείωμα που εκδόθηκε σε βάρος της GEF, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι αυτό πρέπει να εξοφληθεί μέχρι την 31η Αυγούστου 2001 και ότι, μετά την ημερομηνία αυτή, θα ζητήσει τόκους υπερημερίας με το επιτόκιο αναχρηματοδοτήσεων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά 1,5 μονάδα.

252 Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, παρόλο που, σε ορισμένες περιπτώσεις, η σύμβαση προβλέπει την εφαρμογή του επιτοκίου που καθορίζει το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ινστιτούτο (άρθρο 5, παράγραφος 3, τρίτο εδάφιο, και άρθρο 16, παράγραφος 1, των γενικών όρων), εν προκειμένω δεν προβλέπεται συμβατικό επιτόκιο.

253 Ελλείψει συμβατικού επιτοκίου και δεδομένου ότι η σύμβαση διέπεται από τη βελγική νομοθεσία, επιβάλλεται η εφαρμογή του άρθρου 1153 του βελγικού αστικού κώδικα, το οποίο ορίζει:

«Σε περίπτωση υπερημερίας κατά την εκπλήρωση αποκλειστικώς χρηματικών ενοχών, οφείλεται αποζημίωση που συνίσταται αποκλειστικά στην καταβολή νομίμου τόκου, εκτός των εξαιρέσεων που προβλέπει ο νόμος. Η αποζημίωση οφείλεται χωρίς να απαιτείται να αποδείξει ο δανειστής ότι υπέστη ζημία. Οφείλεται από την ημέρα της οχλήσεως προς καταβολή, εκτός αν ο νόμος ορίζει ότι οφείλεται αυτοδικαίως [...]»

254 Αφού όχλησε την GEF, η Επιτροπή δικαιούται να ζητήσει τόκους υπερημερίας, από την 1η Σεπτεμβρίου 2001, με το ισχύον στο Βέλγιο νόμιμο επιτόκιο.

255 Επομένως, επιβάλλεται να γίνει δεκτή η ανταγωγή της Επιτροπής. Κατά συνέπεια, η GEF υποχρεούται, σύμφωνα με το αίτημα της εναγομένης, να της καταβάλει 273 516 ευρώ, καθώς και τόκους υπερημερίας με το ισχύον στο Βέλγιο ετήσιο επιτόκιο, υπολογιζόμενους από την 1η Σεπτεμβρίου 2001 μέχρι την πλήρη εξόφληση της οφειλής.

Επί των δικαστικών εξόδων

256 Βάσει του άρθρου 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η ενάγουσα ηττήθηκε και η Επιτροπή είχε υποβάλει σχετικό αίτημα, πρέπει να καταδικασθεί η ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Απορρίπτει την αγωγή της ενάγουσας με αίτημα, αφενός, να της επιστραφούν 40 693 ευρώ και, αφετέρου, να εκδοθεί πιστωτικό σημείωμα για 273 516 ευρώ.**

2) **Δέχεται την ανταγωγή της Επιτροπής και, ως εξ τούτου, υποχρεώνει την ενάγουσα να καταβάλει στην Επιτροπή ποσό 273 516 ευρώ, καθώς και τόκους υπερημερίας με το ισχύον στο Βέλγιο νόμιμο επιτόκιο, υπολογιζόμενους από την 1η Σεπτεμβρίου 2001 μέχρι την πλήρη εξόφληση της οφειλής.**

3) **Η ενάγουσα καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα.**

Vesterdorf Jaeger Mengozzi

Martins Ribeiro Dehousse

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Μαρτίου 2005.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

B. Vesterdorf

Περιεχόμενα

Η επίδικη σύμβαση ..... II - 838

Το ιστορικό της διαφοράς ..... II - 845

Α — Πρώτη κατάσταση δαπανών για την περίοδο από 4 Ιουλίου 1997 έως 3 Ιανουαρίου 1998 ..... II - 846

Β — Δεύτερη κατάσταση δαπανών για την περίοδο από 4 Ιανουαρίου 1998 έως 3 Ιουλίου 1998 ..... II - 847

Γ — Τρίτη κατάσταση δαπανών για την περίοδο από 4 Ιουλίου 1998 έως 3 Ιανουαρίου 1999 ..... II - 847

Δ — Οικονομικός έλεγχος ..... II - 848

Ε — Τέταρτη κατάσταση δαπανών για την περίοδο από 4 Ιανουαρίου 1999 έως 3 Ιουλίου 1999 ..... II - 854

ΣΤ — Αίτημα της Επιτροπής για επιστροφή: το χρεωστικό σημείωμα της 11ης Ιουλίου 2001 ..... II - 855

Διαδικασία ..... II - 857

Αιτήματα των διαδίκων ..... II - 858

Επί της αρμοδιότητας του Πρωτοδικείου ..... II - 860

Επί της ουσίας ..... II - 861

Α — Επί του αιτήματος της ενάγουσας, αφενός, να της καταβληθούν 40 693 ευρώ και, αφετέρου, να εκδοθεί πιστωτικό σημείωμα για 273 516 ευρώ ..... II - 861

1. Επί του πρώτου λόγου, που αντλείται από παραβίαση της συμβάσεως .... II - 862

α) Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 862

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 870

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις ..... II - 870

Επί των δαπανών για το «προσωπικό» ..... II - 873

— Επί της εγκρίσεως από την Επιτροπή της αυξήσεως του αριθμού των ωρών εργασίας και της αναπροσαρμογής της προϋπολογισθείσας με τη σύμβαση αμοιβής ..... II - 874

— Επί των αποδεικτικών στοιχείων για τις ώρες εργασίας που αναλώθηκαν για το έργο ..... II - 880

— Επί των ισχυρισμών ότι οι ελεγκτές υπέπεσαν σε ανακρίβειες ως προς τις ώρες εργασίας και τις δαπάνες προσωπικού που αναγράφονται στη δεύτερη έκθεση τεχνικής αξιολογήσεως και στην τελική έκθεση ελέγχου ..... II - 885

Επί των δαπανών στους κωδικούς «έξοδα ταξιδιών και διαβιώσεως» και «λοιπές δαπάνες» ..... II - 891

— «Έξοδα ταξιδιών και διαβιώσεως» που δηλώθηκαν με τη δεύτερη κατάσταση δαπανών ..... II - 891

— «Λοιπές δαπάνες» που δηλώθηκαν με τη δεύτερη κατάσταση δαπανών ..... II - 894

— «Λοιπές δαπάνες» που δηλώθηκαν με την τρίτη κατάσταση δαπανών ..... II - 895

— «Έξοδα ταξιδιών και διαβιώσεως» που απορρίφθηκαν με το έγγραφο εγκρίσεως δαπανών για την τέταρτη περίοδο ..... II - 896

2. Επί του τέταρτου λόγου, που αντλείται από παραβίαση της αρχής της καλόπιστης εκτελέσεως των συμβατικών υποχρεώσεων και της αρχής της χρηστής διοικήσεως ..... II - 897

α) Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 897

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 899

3. Επί του δεύτερου λόγου, που αντλείται από παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ..... II - 903

α) Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 903

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 904

4. Επί του τρίτου λόγου, που αντλείται από παραβίαση της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας ..... II - 905

α) Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 905

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 906

Β — Επί της ανταγωγής της Επιτροπής ..... II - 906

1. Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 906

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 907

Επί των δικαστικών εξόδων ..... II - 908